

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon šte. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Sprehod po naših šolskih učilnicah

»Jutro« je po sklepu šolskega leta načelo nekaterih vprašanj, ki zadevajo temelje našega šolstva in od katerih je v mnogočem odvisen šolski uspeh. Kadarkoli se je govorilo o šolskem uspehu ali neuspehu, se je krivda vedno pripisovala le učnemu načrtu ali pa učiteljem. Toda poleg teh je še cela vrsta činiteljev, ki prav občutno vplivajo na uspeh in vzgojo učencev. Opozorili smo že na važnost zdravstvene zaštite. Veliko besedo imajo seveda tudi prilike, v kakršnih deluje posamezna šola, in splošne časovne razmere.

Oglejmo si danes šolske prostore, v katerih morajo delovati šole. V tem pogledu razmere niti z daleka niso zadovoljive. To velja za vse panoge našega šolstva, še posebej pa glede našega srednjega šolstva.

Število učencev se je na srednjih šolah od ustanovitve Jugoslavije skoro potrojilo. Ob izbruhu svetovne vojne, v šol. letu 1913/14 jih je bilo na 14 srednjih šolah na ozemlju današnje dravske banovine 4686, ob koncu letošnjega šolskega leta pa 13.011! Takrat je imelo 164 oddelkov 160 učilnic, danes pa ima 310 oddelkov samo 218 učilnic, tako da jih manjka kar 92. To se pravi, da skoro tretjina razredov nima svojih učilnic in dve gimnaziji (drž. ženska v Ljubljani in II. realna v Mariboru) niti ne lastnega poslopja. Drž. ženska gimnazija v Ljubljani, ki je štela konec leta 732 učenec, je našla začasno zavetišče v dveh poslopih, na učiteljski in v mestni ženski gimnaziji. Ob začetku šolskega leta navdano ne ve, kje bodo njene učilnice. II. drž. realna gimnazija v Mariboru, ki je imela letos 706 učencev in učenec, je pa imela dosedaj svoje prostore tudi v dveh različnih poslopih (v Vesni in bivšem ženskem učiteljski).

Se bolj drastično se pa kaže vsa naša mizerija na učilnicah naših srednjih šol, ako ugotovimo, da se sedaj uči 13.000 učencev in učenec v skoro istih poslopih, v katerih se je učilo pred svetovno vojno samo 4700 učencev in učenec. V tej dobi se je namreč sezidalo samo eno srednješolsko poslopje, III. drž. gimnazija v Ljubljani. Odpadlo pa je zato šolsko poslopje v Beethovnovi ulici. Res se je pridobilo meščansko-šolsko poslopje v Murski Soboti za tamkajšnjo gimnazijo in nekaj učilnic za uršulinsko gimnazijo v Ljubljani, zato pa bo kmalu popolnoma izgubljeno poslopje mestne ženske gimnazije v Ljubljani.

Kako je mogoče poučevati 13.000 učencev tam, kjer se je pred svetovno vojno poučevalo le 4700 učencev? Odgovor se glasi: kot razredne učilnice se danes uporabljajo poleg vsakdanjih učilnic tudi fizikalne in kemične predavalnice, prezidani kabineti in pomožni prostori, 92 učilnic se napolni dvakrat na dan z dvema različnima razredoma, poleg tega pa sedi sedaj v posameznih razredih, kjer je pred vojno sedelo po 30 in manj učencev, po 50 in več. Povprečno je bilo pred vojno v razredu 28 učencev, danes pa na državnih zavodih skoro 43.

Največje zlo za našo današnjo srednjo šolo je samo popoldanski pouk. Kakor smo že omenili, ga je imelo v preteklem šolskem letu 92 razredov, od tega v Ljubljani 55, v Mariboru 16, v Celju 14 in Murski Soboti 7 oddelkov. Šolska oblast bi dobila najjasnejšo sliko o popoldanskem pouku, ako bi napravila anketo med prizadetiimi starši in učitelji. Tu naj navedemo samo nekaj slabih strani.

Popoldanski pouk imajo večinoma oddelki I., II. in III. razreda. Ti razredi so najštevilnejši in zato so učilnice popoldne vsaj enako natrpane ko dopoldne. Kakšen je zrak v učilnicah, v katerih je že dopoldne sedelo po 40 ali celo 50 učencev in v katerih je popoldne natlačeni zopet po 50 učencev, si lahko mislimo. Popoldanski odmor, ki traja komaj dobro uro, ne zadostuje, da bi bile učilnice res dobro prezračene. Obledela učencev, ki imajo popoldanski pouk, izdaja po svojem duhu, v kakšnem zraku so sedeli. V zimskem času so učilnice popoldne mrzle — po naših šolah se ne kuri nikjer preveč — in kmalu tudi temne. Po kosilu ni noben učenec preveč dovzeten za pouk. V slabem zraku in temni, slabo razsvetljeni učilnici pa postane še slabši, duševno len, telesno izčrpan in zaspan. Izvrsten profesor, ki jako zanimivo poučuje, je potopljen, vprašan po navredku nekega učenca, ki je imel popoldanski pouk, da je sicer brihten, toda v zadnjih urah vedno raztresen in zaspan. Popoldanski šolski pouk ni v stanu nuditi tistega napredka ko dopoldanski. Pouk traja do noči in ko pride otrok domov, je nesposoben za domače učenje. Če je prisiljen, da se kaj uči ali riše, opravi to površno in brez zanimanja. Vse domače učenje odpade tedaj na dopoldne. Kako je pa s tem, vedo vsi starši, ki otrok pri dopoldanskem domačem po-

Posveti v Monakovem končani

Grof Ciano se je že vrnil v Rim, grofa Teleki in Csaky pa v Budimpešto — Telekijeva izjava o popolnem soglasju med državniki vseh treh držav

Monakovo, 11. julija. AA. (Stefani) Italijanski minister za zunanje zadeve grof Ciano je s soprogi s posebnim vlakom zapustil Solnograd ter odpotoval v Italijo. Na postaji so se od njega poslovili nemški zunanji minister v Ribbentrop, italijanski veleposlanik v Berlinu Alfieri ter predstavniki krajevnih oblastev. Nekaj minut nato sta grof Teleki in grof Csaky s posebnim vlakom odpotovala na Madžarsko.

Rim, 11. julija. AA. (DNE) Danes je prispel v Rim italijanski zunanji minister grof Ciano. V njegovem spremstvu je bil nemški veleposlanik v Mackensen. Na postaji so grofa Ciana pozdravili uradniki zunanjega ministrstva ter člani nemškega veleposlaništva z opolnomočenim ministrom v Bismarkom na čelu.

Teleki zadovoljen z razgovori

Budimpešta, 11. jul. AA. (Stefani) Davi ob 8. sta se ministri predsednik grof Teleki in zunanji minister grof Csaky vrnila iz Monakova. Na kolodvoru jima je bil prirejen svečan sprejem. Pozdravil ju je predsednik vladne stranke.

Po pozdravu je grof Teleki izjavil med drugim, da se vrača iz Nemčije z najboljšimi vtisi. Posebno je poudaril svojo hvalečnost vodji rajha, ki je v času borbe za življenje in smrt nemškega naroda našel še čas, da je sprejel madžarske državnike, ki so ga obvestili o nekaterih življenjskih vprašanjih Madžarske. Vodja rajha

Adolf Hitler in zunanja ministra v Ribbentrop in grof Ciano so poslušali razlogo madžarskih državnikov z največjo pozornostjo ter so zavzeli stališče do vsakega vprašanja s razumevanjem in blagohotno. Velešli so sta se na koncu sporazumeli o temeljih dolgotrajnega miru. Madžarsko javno mnenje mora spoštovati prijatelje, ki so stalno in iskreno na njegovi strani. Ljudstvo ima v tem trenutku dolžnost, da malo govori, da pa z zaupanjem nadaljuje s svojim delom, ter se pokori odredbam vlade. Skupno sporočilo, ki je bilo objavljeno po monakovskih razgovorih, je končal Teleki, je najboljši dokaz za tesno prijateljstvo, ki obstoji med tremi narodi in ki se je pri razgovorih, če je to sploh bilo še mogoče, še bolj poglobilo.

Oficijozni »Pester Lloyd« poroča v zvezi s tem, da je prišlo pri razgovorih v Monakovu do popolnega soglasja glede nazorov in vseh načrtov za ureditev perečih vprašanj. Hitler in Mussolini želita novi red v Evropi zgraditi na zdravi in pravični osnovi. Pričakovati je, zaključuje list svoja izjavljanja, da bo Madžarska igrala pri tem dostojno vlogo, ki jo bo izvedla z modro zmernostjo in po svojih najboljših močeh.

Teleki in Csaky v avdienci

Budimpešta, 11. jul. p. Regent Horthy je danes popoldne sprejel v avdienco ministrskega predsednika grofa Telekija in zunanjega ministra grofa Csakya, ki sta mu poročala o razgovorih v Monakovu.

Odgoditev odločitve

Madžarska bo na izpolnitev svojih zahtev napram Rumuniji počakala do konca vojne

Budimpešta, 11. jul. o. (United Press.) Merodajni madžarski krogi izražajo zadovoljstvo z monakovskim sestankom in naglašajo, da je bil s tem storjen velik korak naprej na poti k uresničenju madžarske težnje. Prisotnost nemškega upravnega strokovnjaka dr. Gaussa, ki je tudi svoječasno izdelal načrte za ureditev Češkoslovaške in Avstrije, daje povod za velik optimizem madžarskih krogov, čeprav se na drugi strani poudarja, da bi bilo še preurajeno pričakovati neposredno že kakšne konkretne ukrepe. V madžarskih krogih pa so prepričani, da bo do tega prišlo takoj po končani vojni proti Angliji. Najtežja naloga madžarske vlade obstoji sedaj v tem, da pomiri madžarsko javnost in jo pripravi na to, da bo treba na izpolnitev madžarskih zahtev še nekaj časa počakati. Zaradi tega tudi ne bo takoj izvedena popolna demobilizacija, ker bi utegnilo to izzvati hudo opozicijo proti vladi, zlasti v madžarskih nacionalnih krogih.

Berlin, 11. jul. o. (United Press.) V dobro informiranih madžarskih krogih zatrjujejo, da pomenijo monakovski razgovori velik uspeh Madžarske in da bodo rezultati vidni že v najkrajšem času, ki pa ga še ni mogoče v naprej točno določiti. V nemških merodajnih krogih tega ne potrjujejo in sploh ne dajejo nikakega pojasnila o rezultatih monakovskih razgovorov. V običajno dobro obveščenih nemških krogih vlada prepričanje, da so sicer na monakovskem sestanku podrobno razpravljali o problemih teritorialne revizije na jugovzhodu Evrope, vendar pa stremi vse prizadevanje Nemčije za tem, da rešitev tega problema ne bi škodovala ali ogrozila gospodarskih in političnih interesov Nemčije.

Budimpešta, 11. jul. s. (Ass. Press.) Ministrski predsednik grof Teleki in zunanji minister grof Csaky sta se vrnila danes v Budimpešto z neprijetno nalogo, da sporočita, da mora Madžarska zaenkrat opustiti svoje zahteve po vrnitvi Transilvanije. Odgovorni madžarski krogi ne prikrivajo dejstva, da pomeni rezultat monakovskih razgovorov težak udarec za politiko sedanje madžarske vlade v zadnjem času, zlasti z ozirom na dejstvo, da je bila že izvedena mobilizacija ob rumunski meji. Zato je slišati glasove, da bi moglo priti do

spremembe madžarske vlade, in da bi sedanjo vlado nadomestil režim, ki bi se naslonil popolnoma na Nemčijo.

Madžarska še ni predložila končnih zahtev

Bukarešta, 11. julija. s. (Reuter) V zvezi z večeršnjo konferenco madžarskih državnikov v Monakovu prevladuje v rumunskih merodajnih krogih prepričanje, da Madžarska doslej še ni v dokončni obliki postavila svojih zahtev napram Rumuniji.

Kaj piše Ciano organ

Rim, 11. julija. s. (Ass. Press) Glasilo zunanjega ministra grofa Ciana, list »Telegrafo« iz Livorna, pravi o monakovskih razgovorih, da sta Nemčija in Italija pripravili Madžarsko do tega, da opusti obojeni nastop proti Rumuniji. S tem naj bi bil preprečen napad izvenbalkanskih sil na Balkan.

V inozemskih novinarskih krogih tolažijo to izjavo v tem smislu, da je mogoče pod izvenbalkanskimi silami razumeti samo Rusijo.

Rim, 11. julija. s. (Ass. Press) Ravna-

list zunanjega ministra grofa Ciana

Ansaldo pravi o monakovskih razgovorih,

da so nemški in italijanski državniki v

Monakovem dali madžarskim državnikom

zagotovilo, da bo ostal status quo na Bal-

kanu, ker je Balkan sedaj potreben mir.

V okviru splošne nove ureditve Evrope pa

bodo madžarske zahteve upoštevane.

Rumuni postajajo zopet samozavestni

Bukarešta, 11. jul. s. (Ass. Press) Opaženo je, da se postavlja danes rumunski merodajni krogi na bolj odločno stališče glede madžarskih in bolgarskih zahtev napram Rumuniji, očitno pod vplivom rezultata večeršnjih monakovskih razgovorov. Tako so zatrjevali danes na merodajnih mestih, da Rumunija nikakor ne misli upoštevati bolgarskih zahtev glede vrnitve južne Dobruže. Prav tako zagotavljajo na merodajnih mestih v Bukarešti sedaj, da Rumunija ne bo odstopila Madžarski niti pedi

zemlje v Transilvaniji in da je pripravljena pristati edino na izmenjavo obmejne prebivalstva.

Manoilescu povabljen v Berlin

Bukarešta, 11. jul. s. (Ass. Press.) Po informacijah iz uradnih rumunskih krogov je prejel novi rumunski zunanji minister Manoilescu vabilo od nemške vlade, da pride v Berlin, da raztolmači smernice rumunske zunanje politike, zlasti z ozirom na madžarske zahteve napram Rumuniji.

General Antonescu zopet izpuščen

Bukarešta, 11. jul. br. (SDA). Bivši vojni minister general Antonescu ki je bil predvečerašnjim aretiran, je bil danes zopet izpuščen, ker je izjavil, da se bo vzdiral vsakega sovražnega dejanja proti sedanjim vladim in da bo spoštoval obstoječe zakone.

Rumunija ni več članica Društva narodov

Ženeva, 11. julija. s. (Reuter) Tajništvo Društva narodov je prejelo danes uradno sporočilo rumunske vlade, da Rumunija izstopa iz Društva narodov.

Bukarešta, 11. jul. AA. (Rador). Zunanji minister Manoilescu je dal tole izjavo: Z umikom Rumunije iz Društva narodov je končno razpršena iluzija, pri kateri smo tako dolgo ostali. Od Društva narodov navzile vsem objubam in lepm besedam Rumunija ni nikoli imela stvarnih koristi, temveč jo je nasprotno ta avtomatski mehanizem zavlekel v politične akcije, ki so bile zanj škodljive in v nasprotju z njenimi praviimi čustvi glede gotovih velikih in plemenitih naci, ki so bile nasproti Rumuniji prijateljsko razpoložene. Rumunija bo nadaljevala politiko pravega pojmovanja svojih interesov ter evropskega realizma in zato smatra, da njena prisotnost v Društvu narodov nima več nobenega smisla.

Petaiova vlada dobila izredna pooblastila

Francosko narodno predstavništvo jih je odobrilo v sredo zvečer s 569 glasovi proti 80

Ženeva, 11. jul. s. (Reuter). Kakor poročajo iz Vichyja, je sredi nacionalni konvent s 569 proti 80 glasovom odobrila vladi maršala Petaiova izredna pooblastila. 15 navzočih poslancev in senatorjev ni glasovalo. Mnogi drugi poslanci in senatorji so se pisмено ali brzojavno opravičili. Na seji je bila prečitana tudi opravičila brzojavka bivšega ministrskega predsednika Daladierja, ki se mudi v Severni Afriki. Ko je bilo imenovano njegovo ime, so nekateri desničarski poslanci priredili demonstracije proti Daladiere. Tedaj pa se je dvignil predsednik parlamenta Herriot ter je v vehementnem govoru nastopil v Daladierovo obrambo.

Predsednik vlade maršal Petaio na seji konventa ni bil navzoč. Vlado izjavo je čital na seji podpredsednik vlade Laval, ki je tudi sporočil, da maršal Petaio pristaja na ljudsko glasovanje o novi ustavi.

Berlin, 11. jul. s. (DNE). Nemški radio komentira razvoj političnega položaja v Franciji ter pravi, da nemški listi spremljajo ta razvoj sicer z zanimanjem, da pa vzbujajo pri njihovem presojanju veliko rezervno in začudenje, dejstvo, da nastopajo avtoritativno sedaj v Franciji isti politiki, ki so še nedavno delali in mislili še čisto v nasprotnem duhu.

Ženeva, 11. julija. AA. (Stefani) V Vichy stalno krožijo glasovi, da bo predsednik republike Lebrun odstopil. Za novega predsednika republike naj bi bil izvo-

Ukrepi glede rumunske petrolejske industrije

Bukarešta, 11. julija. AA. (Stefani) Rumunska vlada je izdala ukrepe proti nedovoljeni spekulaciji z delnicami rumunske petrolejske industrije. Dekret, ki je bil danes objavljen, je naperjen zlasti proti Angležem, ki imajo petrolejske delnice in jih skušajo sedaj za vsak primer prenesti na Amerikance.

Stališče Rusije

Washington, 11. jul. o. United Press poroča iz Moskve, da so v tamošnjih merodajnih krogih z velikim zanimanjem spremljali monakovske razgovore, vendar pa poudarjajo, da sklepi, ki so bili sprejeti, za Sovjetsko Rusijo niso obvezni, kajti Rusija vodi popolnoma samostojno politiko.

Madžarsko-bolgarski trgovinski dogovor

Budimpešta, 11. jul. AA. (MIT). Kot rezultat pogajanj je bil včeraj v Budimpešti podpisan madžarsko-bolgarski sporazum, na osnovi katerega se določa za eno leto okvir trgovinske izmenjave. Na osnovi tega sporazuma so bili dosedani kontingenti znatno zvišani.

Napetost med Rumunijo in Bolgarijo popustila

Rim, 11. jul. br. (SDA) »Gazzetta del Popolo« poroča, da je po posredovanju osl Rim—Berlin napetost med Rumunijo in Bolgarijo znatno popustila. Rumunija je umaknila svoje čete z bolgarske meje na skrajni rob onega ozemlja, ki ga zahteva Bolgarija. Nova obrambna črta, ki so jo začeli graditi Rumuni, poteka izven Dobruže.

Danes izredna seja turškega parlamenta

Ankara, 11. jul. s. (Ass. Press) Turški parlament je bil sklican za jutri k izredni seji.

Francoski mornarji iz Aleksandrije v Siriji

Kairo, 11. julija. s. (Reuter) Več sto francoskih mornarjev z vojnega brodom, ki je zasidrano pred Aleksandrijo, je v smislu sporazuma, ki je bil dosežen med poveljstvom angleškega in francoskega brodom, danes odpotovalo v Sirijo.

Nemško vojno poročilo

Nemške podmornice potopile tedensko po 100.000 ton sovražnega trgovinskega brodom

Berlin, 11. julija. AA. (DNE) Vrhovno poveljstvo sporoča:

Uspešne letalske akcije proti britanskemu otočju, o katerih so že javljala zadnja poročila, so imele po dobljenih poročilih za rezultat uničenje ene 10.000 tonske križarke in več trgovskih ladij (skupno 21.000 ton). Razen tega je bila poškodovana ena križarka in 7 trgovskih ladij, med katerimi je bila tudi ena tankovska ladja. Vse te ladje so bile tako poškodovane, da jih je lahko smatrati za izgubljene.

Naša letala so imela včeraj znatne uspehe pri bombardiranju letališč v jugovzhodni Angliji ter pri bombardiranju pristaniških naprav na jugovzhodni obali Anglije, naprav vojne industrije in municijskih skladišč. V pristaniških so nastale eksplozije in veliki požari, zlasti v skladiščih tekočega goriva v Thembrooku ter Scotlandu.

Letalski napad na letališče v Amiensu je izvedlo 7 britanskih bombnikov. Napad se je končal s tem, da so bili vsi bomb-

niki zbiti, kakor je to že javilo posebno poročilo. O priliki letalskega napada na neki konvoj v Kanalu se je razvila letalska borba, v kateri je bilo zbitih 10 sovražnih letal.

Preteklo noč ni bilo letalskih napadov na nemško ozemlje. V letalskih borbah včeraj je bilo zbitih skupno 35 sovražnih letal, naših letal pa se 7 ni vrnilo na oporišča.

V gospodarski vojni proti Angliji se uspešno udeležujejo podmornice, ki so v zadnjih 6 tednih do 8. julija potopile 600.000 ton sovražnega trgovskega brodom. Nemške podmornice potopile tedensko po 100.000 ton sovražnega brodom.

Nastop našega poslanika v Moskvi

Moskva, 11. jul. s. (Tas.) Danes je sprejel predsednik Sovjetske Unije Kalinin jugoslovenskega poslanika dr. Gavrilovića, ki mu je ob tej priliki izročil svoja poverljiva pisma.

uku radi svojih stanovskih in domačih opravil ne morejo nadzorovati. Ako je otrok vstal zgodaj, je zaspan popoldne v šoli, ako je vstal pozno, ne more v redu napraviti nalog in se naučiti lekcij. Učna snov, le enkrat predelana in nikdar ponavljana, ne ostane v glavi. Tako učenec tega, kar se je le dopoldne naučil doma, popoldne v šoli ne zna mnogo. In to, kar smo tu navedli, ne velja samo za slabo nadarjene učence, marveč za vse, ki niso res odlični. Dopoldne pri knjigah doma, popoldne pri pouku v šoli, učenec ne ostane časa za bivanje v svežem zraku, za sprehode, ki so nujno potrebni za njegov telesni razvoj in duševno svežost. Poleg tega mu manjka časa za izvenšolsko telovadbo, učenje glasbe in tako zelo potrebno domače čtivo. Navedli bi lahko še celo vrsto temnih strani popoldanskega pouka. Naj to sliho spopolnijo še drugi, ki morajo prenašati bridkosti in težave tega pouka, šolska oblast in vsi, ki so po zakonu dolžni skrbeti za šolske prostore, pa naj vse to upoštevajo in čim preje pre-

Halifax o položaju na Bližnjem vzhodu

Egipt in Turčija vztrajata pri vseh obveznostih, izvirajočih iz pogodb z Anglijo

London, 11. jul. s. (Reuter). V zbornici je poročal danes popoldne zunanji minister lord Halifax o političnem položaju na Bližnjem vzhodu, zlasti na o anglo-egiptskijskih odnosih.

Odnosi med Anglijo in Egiptom

Predvsem je poudaril, da je Egipt takoj, ko je Italija napovedala vojno Angliji in Franciji, prekinil diplomatske in trgovinske odnose z Italijo in izdal vse druge ukrepe, ki jih določa anglo-egiptska pogodba. Angleska vlada po vstopu Italije v vojno v nasprotju z drugimi poročili od egiptske vlade ni nikdar zahtevala, da bi napovedala Italiji vojno. Očitno pa je, da so angleške čete v Egiptu, ki so bile na prošnjo egiptske vlade same močno ojačane, začele z vojaškimi operacijami proti Italiji iz egiptskega ozemlja. Anglija je trdno odločena, da izpolni svoje obveznosti napram Egiptu, čigar položaj je po vstopu Italije v vojno povečana nevarnost. Egiptski narod se popolnoma zaveda, da so njegovi interesi nerazdružno zvezani z interesi Anglije. V Egiptu vedo, da je po vstopu Italije v vojno povečana nevarnost za Egipt sam in za anglo-egiptski Sudan. Po italijanski okupaciji Libije, Albanije in Abesinije si v Egiptu ne delajo nobenih iluzij glede obsega stremeljenj totalitarnih držav. Pod takimi okoliščinami je popolnoma razumljivo, da je izdal Egipt izredne ukrepe za ojačanje svoje obrambe in za zaščito javne varnosti v državi, ki jih angleška vlada v celoti odobrava. Kralj Faruk se drži vseh obveznosti, izvirajočih iz anglo-egiptske pogodbe in so odnosi Anglije do egiptske vlade popolnoma zadovoljivi.

Kar se tiče francoskega vojnega brodiva pred Aleksandrijo, je bilo po medsebojnem sporazumu poveljstva angleškega in francoskega vojnega brodiva deloma razoroženo in so bile njegove posadke reducirane. Ostali francoski mornarji se bodo preko Sirije vrnil v Francijo.

Položaj v Palestini je miren in vlada razen izolirane razbojniške aktivnosti v notranjosti dežele mir. Vstop Italije v vojno je celo povzročil, da so se ojačila čustva za Anglijo med vsemi sloji prebivalstva, tako da sedaj tako židje kakor tudi Arabci sodelujejo pri izvajanju izrednih obrambnih ukrepov.

Vznemirjanje Anglije z letali vedno večje

Letalske bitke, ki so se razvile v sredo, so bile najhujše v dosednji vojni

London, 11. jul. s. (Reuter). Komunique, ki ga je izdal davi letalsko ministrstvo, javlja, da je bilo večer na Anglijo sestreljenih skupno 14 nemških letal, 23 nadaljnjih pa je bilo tako poškodovanih, da se najbrže niso mogla vrniti v svoja oporišča. Angliji so izgubili v večeršnjih letalskih bitkah nad Anglijo 2 lovski letali, toda pilot enega izmed njih se je rešil.

Večerjske letalske bitke so bile največje, kar se jih je doslej vršilo nad Anglijo. Glavni boji so se razvili nad južno in južno-vzhodno angleško obalo ter so trajali tako rekoč ves dan. Največja bitka se je vršila nad skupino 70 nemških bombnikov in lovskih letal ter angleških lovci tipa Spitfire. V tej bitki so Angleži sestrelili 6 dvo-sežnih nemških lovcev ter poškodovali 8 drugih, poleg tega pa je bil sestreljen en bombnik tipa Heinkel. Bitka se je vršila nad kentsko obalo, nemška letala so letela v višini 2000 do 4000 m. v formaciji. V sredi so bili bombniki, okoli njih pa najprej lovski letala tipa Messerschmitt 110, nato pa lovski letala Messerschmitt 109.

Druga bitka se je vršila v bližini angleške obale, ko je skupina 9 nemških bombnikov tipa Heinkel v spremstvu 50 lovskih letal napadla konvoj angleških ladij. Dva nemška bombnika sta bila poškodovana, dve lovski letali pa sta bili sestreljeni.

Zjutraj je eskadrila lovcev Spitfire napadla nemški bombnik Dornier, ki ga je spremljalo 30 lovskih letal. Ob tej priložnosti sta bili sestreljeni dve nemški lovski letali in poškodovani dve drugi.

Istočasno je bil v borbi z drugo skupino 12 nemških lovskih letal sestreljen en nemški aparat, dva druga pa sta bila poškodovana. Pozneje se je vršila nova bitka s skupino bombnikov tipa Dornier obdanih od lovskih letal. En bombnik in eno lovsko letalo sta bila sestreljena.

Nemška letala so metala večer tudi bombe in sicer na več mestih v južnovzhodni in južnopozadnji Angliji ter v Walesu. Bilo je več človeških žrtev.

London, 11. julija. s. (Reuter). Notranje ministrstvo je izdalo zjutraj komunique, ki javlja, da so nemška letala ponoči vržila več bomb na zapadno, južnovzhodno in srednjo Anglijo. Napadi so zahtevali nekaj človeških žrtev v dveh mestih v južnovzhodni Angliji. Na vojaških objektih škoda ni bila povzročena.

V drugem komunikatu, ki ga je izdalo letalsko ministrstvo popoldne, je sporočeno, da so nemška letala danes zjutraj metala bombe na vzhodno angleško obalo. Zadata je bila neka železniška postaja ter je bilo pri tem več oseb ubitih. Drugi napad je povzročil nekaj škoda v nekem malem mestu v srednji Angliji. Več oseb je bilo ubitih in nekaj otrok je bilo ranjenih od drobec stekla.

Nad Kanalom je bil zjutraj sestreljen nemški bombnik. Trije bombniki so bili po nepotrebnih poročilih sestreljeni danes nad južnopozadnjo Anglijo.

Izredni zakoni

London, 11. jul. s. (Reuter). S kraljevi mi dekreti je bilo nocoj objavljenih več novih izrednih zakonov, ki imajo namen, da ojačajo obrambo države za primer sovražnega vpada. Predvsem ima notranji minister odsej pravico, da poseže v primeru potrebe v lastninsko pravico na tem, da odredi gradnjo obrambnih naprav na poljih

Skupna obramba Irsk in Ulstra propadla

Belfast, 11. julija. s. (Reuter) V ulstrskem parlamentu je sporil danes ministrijski predsednik lord Cragavon, da je irski ministrijski predsednik de Valera dokončno odklonil predlog ulstrske vlade za skupno obrambno akcijo Irsk in Ulstra. Ta zadeva je s tem končana, je dejal lord Cragavon, vsaj kolikor se mene tiče. Predlog, da naj bi Ulster v sedanjih težkih krizah priključil nevarnosti, je nečasten. Ulster je v vojni in bo ostal v vojni ob strani angleškega imperija do konca.

Praga dobila komisarja

Praga, 11. julija. AA. (DNB) Državni predsednik je imenoval namestnika državnega predsednika Alojzija Riha za komisarja praške občine.

Nov komandant v Leningradu

Moskva, 11. jul. (DNB). »Krasnaja Zvezda« poroča, da je za novega poveljnika leningraškega vojnega okrožja imenovan general Kirukunov. Njegov prednik general Mereckov je bil pred kratkim imenovan za armadnega generala.

Moskva popravlja japonska poročila

Moskva, 11. julija. AA. (Tass) Agencija Domej je objavila o priliki tretje obletnice japonsko-kitajske vojne uradno poročilo japonskega glavnega generalnega štaba o uspehih vojaških operacij na Kitajskem v treh letih. Poročilo govori tudi o dogodkih na meji Mandžukua in Zunanje Mongolije ter pravi, da so Japonci v bojih na tej meji sestrelili 1340 sovjetskih letal, na letališčih samih pa uničili 30, dočim so Japonci na meji Mandžurije in Zunanje Mongolije izgubili le 138 letal.

Agencija Tass je pooblaščenca izjaviti, da ti podatki japonskega generalštaba ne samo ne odgovarjajo resnici, temveč so navedeni smiselni. Po uradnih podatkih generalštaba rdeče vojske so Japonci na meji Mongolije in Mandžurije izgubili od 15. maja do 30. avgusta 1939 skupno 589 letal. V istem času je mongolsko-sovjetsko letalstvo izgubilo 106 aparatov. Razen tega je od 30. avgusta do 15. septembra 1939 mongolsko-sovjetsko letalstvo izgubilo še 37 letal. Japonci so ves čas, odkar so trajali spopadi na meji mongolske republike in Mandžukua, izgubili 660 letal.

Finska zunanja politika

Helsinki, 10. julija. AA. Finski zunanji minister prof. Witting je imel večer v poslanski zbornici govor o zunanji finski politiki. Baval se je tudi s trgovinsko pogodbo, ki je bila sklenjena med Nemčijo in Finsko, ter je med drugim dejal, da pomeni nekako prijateljsko rokovanje Nemčije in Finske. S trgovsko pogodbo s Sovjetsko unijo si je Finska zagotovila pokritje svojih potreb. Če se bo Finski posrežilo razviti svoj izvoz v tisti meri, kakor si to vlada želi, bo obseg finske zunanje trgovine dvakrat večji, kakor pa bi bilo možno pričakovati. Obseg finske zunanje trgovine pa bo kljub temu še znatno manjši kot v zadnjem mirnem letu. Finski narod želi ohraniti dobre odnose z vsemi sosedmi. Finski narod se zaveda, da ima vsak narod pravico urejati svoje življenje po lastni volji in bo to tudi v bodoče imel vedno pred očmi.

Japonsko-ameriški spor

Tokeo, 10. julija. s. (Ass. Press) Japonsko-ameriški spor v šanghaj se je sedaj poostil v toliko, da se čuti v sporu prizadevanje tudi japonske mornarice, češ da so Američani zlostavljali tudi japonske mornarje.

Šanghaj, 10. julija. z. Zaradi zadnjega incidenta med japonskimi orožniki in ameriškim mornarjem se je napetost med Japonsko in Zedinjenimi državami zelo poostila. Poveljnik japonskega orožništva je poslal poveljniku ameriške mornarice pismo, v katerem zahteva, naj se v določenem roku opravi in obzluži svoje postopanje na pram japonskim orožnikom. Japonski poveljnik je izrecno dodal, da lahko samo tedaj prepreči nadaljnjo oboroženo akcijo, če se to takoj zgodi. Ameriški poveljnik pa je to japonsko zahtevo odklonil.

Pogodba s Turčijo nespremenjena trdna

S Turčijo se smatra Anglija sliel ko prej vezano z najtesnejšimi vezmi. Angleska vlada popolnoma razume in upošteva okoliščine, ki so vodile turško vlado k odločitvi, da je ostala nevojnoča se država. Vse svoje odločitve je sprejela turška vlada vedno v ožkem stiku z angleško vlado. Medtem je ostala pogodba o medsebojni pomoči med Anglijo in Turčijo nespremenjena trdna, enako pa tudi prijateljstvo med obema državama, na katerem temelji ta pogodba. Prepričan sem, da bodo narodi na Bližnjem vzhodu ostali zvesti lojalnim principom, za katere se bori Anglija v sedanjih vojni. Anglija je dovolj močna, da v primeru potrebe nudi svojim zaveznikom v tem delu sveta svojo pomoč in podporo.

V spodnji zbornici je stavil poslanec Wedgwood na podtajnika za zunanje zadeve Butlerja pismeno vprašanje, ki pravi med drugim: »Ali je angleska vlada vzpostavila stike z bivšim abesinskim cesarjem Haile Selasijem? Ali ga bo priznala kot legalnega vladarja Abesinije in polnopravnega sovega zaveznika v vojni z Italijo? Ali bo v primeru zmagovitve izdala vojne Anglija zagotovila Abesiniji zopet neodvisnost? Ali je vstopila angleska vlada v stik z abesinskimi poglavarji, da koordinira z njimi svoje vojaške operacije proti Italiji?«

V pismenem odgovoru je odgovoril podtajnik za zunanje zadeve Butler na vsa vprašanja z: da. Ceravno seveda ne more povedati vlada parlamentu vseh podrobnosti, vendar lahko izjavi, da priznava pomen dejstva, da na vse načine oslabi vojaške akcije Italije v Severni in Vzhodni Afriki ter v Abesiniji.

Minister Greewood je sporočil, da je bila anglo-francoska komisija za nakup vojnega materiala v Zedinjenih državah sedaj razpuščena, da na ostane anglo-francoska komisija še nadalje v Zedinjenih državah. Tudi sprejemna komisija za blago v Londonu, ki je doslej koordinirala anglo-francoska naročila, je razpuščena in bo sprejem blaga iz Zedinjenih držav vodil poseben urad pod vodstvom podtajnika ministrstva za plobovo. V Kanadi bo odšel oddaiala naročila za vojni material za Anglijo direktno kanadska vlada.

in odprtih ozemljih. Nadalje sme odrediti notranji minister izpraznjen gotovih hišnih prostorov. Prepove tudi lahko cestni promet.

Delavski minister ima odslej pravico, da ureja vse medzne spore in prepove vsako stavko. Prav tako sme minister odpraviti plačane delavske praznike, ki so bili od lanskega leta v veljavi.

Poljedelski minister sme kaznovati vsako zlobno poškodovanje produktov žetve. V evakuiranih ozemljih lastnikom hiš in najemnikom ni treba plačevati najemnine, kakor tudi ne pristojbin za plin, elektriko, vodovod itd.

Evakuacija angleških otrok opuščena

London, 11. jul. s. (Reuter). Kakor poročajo iz merodajnih angleških krogov, bo načrt za evakuacijo angleških otrok v domovino odložen ali pa celo popolnoma opuščen. Kot razlog za to spremembo načrta navajajo težave v nabavi potrebnega števila ladij za prevoz otrok. Angleska vlada proučuje položaj ter bo v enem ali dveh dneh podala o zadevi poročilo parlamentu. Za primer, da se vlada odloči za opustitev načrta o evakuaciji, bo prepovedano tudi vsem zasebnikom poslati iz lastnih sredstev otroke preko morja, tako da ne bo mogoče delati razlik med otroki bogatih in revnih staršev.

Poročila o opustitvi načrta za evakuacijo pa so že zdaj naletela na mnoge kritike, tako v Avstraliji, Novem Zelandu in Kanadi, kakor tudi doma v Angliji.

Roosevelt kongresu

Novi krediti za obrambo — Zedinjene države ne bodo uporabile svojega orožja za napad

Washington, 11. jul. sb. (Ass. Press). Ameriški senat je sinoči odobril kredite v znesku 4 milijard dolarjev za izpolnitev ameriške obrambe. Obenem pa je sinoči poslal predsednik Roosevelt kongresu poslanico, v kateri predlaga za ameriško obrambo zopet nove kredite v višini 4834 milijonov dolarjev. V svoji poslanici pravi predsednik med drugim:

Svobodni možje in svobodne žene Zedinjenih držav so trdno odločeni, da ostanejo svobodni. Amerika se zaveda grožnje novega suženjstva, pod cigar jarmom ljudje ne smejo več svobodno misliti, svobodno govoriti in svobodno poslušati. Čim bolj se množijo nevarnosti, tem bolj narašča odločnost vsega ameriškega naroda, da se postavi v bran. Amerika ni ostala ravno dušna, ko je videla, kako podlega narod za narodom. Amerika tudi budno spremlja kako se veliki angleški narod vedno odločneje bori v trdnem prepričanju in v globoki veri v končno zmago.

Nadalje pravi Roosevelt, da morajo Zedinjene države poskrbeti na najpopolnejši način za svojo obrambo. Predvsem mora biti ameriška mornarica tako močna, da bo kos vsaki možni kombinaciji sovražnih zvez proti Zedinjenim državam. Povišano mora biti tudi število vojaštva ameriške kopne vojske na 1.200.000 mož, ki se jim naj v primeru vojne pridruži nadaljnjih 800.000 rezervistov. Letalstvo mora dobiti

15.000 novih letal za vojsko in 4000 za mornarico z vsemi potrebnimi dodatnimi motorji. Utemeljuječ nove predloge pravi predsednik Roosevelt, da je narod za narodom padel pod udarce napadalcev, mnogi veliki narodi pa so se v borbi. Svoji novih velikih obrambnih sredstev Zedinjene države ne bodo porabile za napadalec namene in vojaštvo ne bo poslano, da se udeležijo vojne v Evropi, pač pa bodo Zedinjene države branile in odbile vsak napad nase in na zapadno poloblo.

Washington, 11. julija. AA. (Reuter). Pomočnik vojnega ministra Johnson smatra, da bo imela ameriška vojska januarja prihodnjega leta z ozirom na izvajanje Rooseveltovega načrta skupno 24.591 letal.

Washington, 11. julija. s. (Ass. Press). Ameriški obrambni odbor je izdal zadnje dni letalskim tvornicam naročila za nova letala v vrednosti 100 milijonov dolarjev. Nadaljnja naročila bodo izdana v prihodnjih dneh.

Potem ko sta večerjajo bile zbornici sprejeli zakon o izrednih kreditih za ameriško vojno mornarico v znesku 4 milijard dolarjev, je bil danes zakon predložen predsedniku Rooseveltu v dokončni podpis.

Washington, 11. jul. AA. (Reuter). Senat je s 66 proti 16 glasovom ratificiral imenovanje polkovnika Knox za ministra vojne mornarice.

Italijansko vojno poročilo

Angleška bojna ladja „Hood“ in velika matična ladja „Ark Royal“ hudo poškodovani

Nekje v Italiji, 11. julija. AA. (Stefani) Poročilo vrhovnega poveljstva italijanske oborožene sile pravi:

Z naknadnimi poizvedbami je nesporno ugotovljeno, da so enote italijanskega vojnega letalstva na svojem pohodu 9. julija blizu Balearskih otokov poškodovale in zagale veliko britansko bojno ladjo »Hood«, ki ima 42.000 ton. Razen tega sta dve teži italijanski bombi zadeli tudi poveljniški most velike britanske matične ladje za letala »Ark Royal«, kar se je nedvomno in točno ugotovilo iz fotografskih posnetkov.

Med pomorsko bitko, ki je bila v Jonskem morju, sta bila dosežena dva polna zadetka z bombo na neki britanski linijski ladji. V toku je še preiskava, da bi se točneje ugotovila škoda, ki jo je pri tej priliki utrpel nasprotnik. Ta preiskava bo ugotovila ne samo škodo sovražnika med borbo v Jonskem morju, temveč tudi škodo, ki mu je bila prizadejana pri italijanskem letalskem napadu na britansko mornarico južno od Krete.

Včeraj sta bila izvedena dva nova bombna napada na britanske pomorske sile na Malti, in sicer eden zjutraj, drugi pa proti večeru. Bombardiranje je bilo izredno hudo in so ugotovili letalci več požarov in težkih eksplozij, ki so močno poškodovale pomorsko-tehnične naprave v pristanišču. Naši bombniki so zbili tri sovražna lovka letala, medtem ko se dve italijanski letalnici vrnil v svoja oporišča.

O pomorski bitki pri Malti

Rim, 11. julija. AA. (Stefani) O pomorski bitki pri Malti poročajo naslednje podrobnosti:

Topovi italijanskih križark so začeli streljati z razdalje 26 km. Borba med italijanskimi in angleškimi linijskimi ladjami je trajala 15 minut. Zadržanje italijanskih ladij je bilo odlično. Četrty strel z oklopnice »Cavour« in »Cesare« je zadell nekdo angleško oklopnico. Jasno se je videlo, kako so se na neki sovražni linijski ladji trudili, da bi pogasil požar. Istočasno so italijanske 10.000 tonske križarke začele srdito streljati proti angleškim ladjam. V trenutku najhujše borbe so italijanski rušilci navzlic srditemu sovražnemu ognju prešli v napad ter spustili torpeda. V tej borbi je bila torpedirana neka nasprotna ladja in so bila zbita tri sovražna letala. Italijanski bombniki so večkrat točno zadeli nasprotno ladje. Po prvih 15 minutah borbe sovražnik ni kazal več želje za nadaljevanje borbe in je smatral, da je boljše, če se umakne, ker so bile gotove enote zadete. Sovražna mornarica se je oddaljevala v smeri proti jugu in na ta način opustila svoj prvotni namen, da bi napadla italijansko obalo.

Vse italijanske vojne ladje so se vrnil v oporišča. Zadata je bila samo ena italijanska ladja, a bo škoda že v nekaj dneh popravljena. To dokazuje odlično odporost materiala, iz katerega so zgrajene italijanske vojne ladje. Tudi posadka italijanskih vojni ladij je pokazala v tej borbi visoko moralo in noben trenutek ni bilo videti, da bi se bala sovražnika, ker je bila prepričana, da bo v tej borbi zmaga.

Ugotovitve angleške admiralitete

London, 11. julija. s. (Reuter) Admiralteta je objavila popoldne poročilo, ki pravi, da so večerjadni vojne mornarice napadla neko luko severno od Auguste v Siciliji. Pri tem sta bila potopljena z bombami en italijanski rušilec in ena municijna ladja. Vsa angleška letala so se vrnila s tega poleta.

V drugem komunikatu javlja admiralteta v zvezi z italijanskim poročilom, da sta bili zadeti angleška linijska ladja »Hood« in nosilec letal »Ark Royal«, da je javil poveljnik zapadnega angleškega brodiva v Sredozemlju, da so sicer pri napadu italijanskih bombnikov na brodivje padle bombe v bližini angleških ladij, vendar ni nobena bomba nobene angleške ladje direktno zadela. Na angleških vojni ladjah ni bila povzročena niti škoda, niti ni bilo žrtev, pač pa so protiletalski topovi na angleških vojni ladjah sestrelili štiri italijanska letala in poškodovali več drugih.

Dnevno povelje generala Pricola

Rim, 11. julija. AA. (DNB). Načelnik generalnega štaba italijanskega letalstva, general Pricola, je izdal naslednje dnevno povelje: Dneva 8. in 9. julija označujeta sijajno delovanje našega letalstva, ki bo ostalo znamenito za vso to vojno, ker predstavlja prvikat klasičen primer množinske akcije letalskih enot proti pomorskim enotam. Rezultati te akcije so bili v vsakem pogledu odlični in učinkoviti. Dve najmočnejši sovražnikovi pomorski eskadri sta se namenili proti našemu polotoku z najhujšimi nameni proti nam. Naše letalstvo ju je imelo stalno pod svojim nadzorstvom, ter ju ni niti trenutno pustilo na miru, temveč ju je nepretrgoma bombardiralo z velikim uspehom. 300 letal z najbolj oddaljenih oporišč Egejskega morja, iz Libije, Apulije, Albanije, Sicilije in Sardinije je večkrat zadelo sovražne pomorske enote navzlic močnemu delovanju protiletalskega topništva. Sovražne pomorske enote so bile prisiljene zaradi napada našega letalstva stalno menjati smer plovbe. Naši bombniki so v tesnem sodelovanju z našo slavno mornarico onemogočili izvedbo namer sovražnih eskader, ki so morale zapustiti naše vode, ne da bi doseglo svoj namen. Iz verodostojnih nevarnih virov ter na podlagi fotografskih dokumentov so bile ugotovljene težke poškodbe, ki jih je naše letalstvo prizadelo angleškim ladjam. Vedenje naših letalskih posadk je bilo zgledno, prav tako pa tudi organizacija in izvedba celotnega manevra. Vse to potrjuje dejstvo, da smo pri vsej tej akciji izgubili samo tri letala.

Kenijsko vojno poročilo

Kairo, 11. jul. s. (Reuter) Današnje kenijsko vojno poročilo pravi, da so v torek Italijani izvedli silovit napad na angleško Mojalo. Borbe se nadaljujejo. Mesto Buma

v Keniji so bombardirala italijanska letala. Z drugih delov bojišča ni ničesar poročati.

Akcije angleškega letalstva

Kairo, 11. julija. s. (Reuter) Današnji komunikate poveljstva angleškega letalstva na Bližnjem vzhodu pravi, da so angleški bombniki izvedli zopet vrsto uspešnih napadov na vojaške objekte v Libiji in italijanski vzhodni Afriki. Italijanski bombniki so bombardirali večerjad Sidi Baran. Povzročene je bilo le malo škode in žrtev med prebivalstvom ni bilo.

Angleški bombniki tipa Bienheim so bombardirali bencinski skladišče pri Tobruku ter ga z direktnim zadetkom zažgali. Nadalje je bilo izvednih več napadov na letališče v Makadi v Eritreji. Pri napadu 9. julija je bil zadet eden izmed hangarjev, ki je takoj prišel goriti. Drugega dne so bile zadete pri novem angleškem napadu zgradbe ob letališču ter je izbruhnilo več požarov. Pri novem napadu večerjad, ki so ga izvedli bombniki skupno z lovskimi letali, so angleška lovka letala s strojniskim ognjem uničila tri italijanska letala na letališču. Z vseh teh poletov so se vrnila vsa angleška letala.

V toku bombnega napada italijanskih bombnikov na Malto so večerjad angleška lovka letala sestrelila dve italijanski letali, tretje pa je bilo najbrže istofako uničeno. Pri napadu je bil ubit na Malti en civilist, tri osebe pa so bile ranjene. Materialna škoda je majhna.

Prvi seznam izgub italijanskega letalstva

Rim, 11. julija. AA. (DNB) Vrhovno poveljstvo je objavilo prvi seznam izgub italijanskega letalstva. Po tem poročilu znašajo izgube italijanskega letalstva v vojni proti Franciji in Angliji od začetka sovražnosti pa do 30. junija 76 mrtvih, 103 ranjenih in 75 izginulih.

Italijani sami potopili ladjo „Romolo“

Rim, 11. julija. AA. (DNB) Sorio poročila iz Sidneja da se je potopila italijanska čezmorska motorna ladja »Romolo«, izjavljajo v dobro poučenih italijanskih krogih, da so ladjo potopili na ukaz poveljnika, da ne bi padla v roke sovražnika.

Nesreča parnika „Paganini“

Rim, 11. julija. AA. (DNB). Ladja »Paganini«, ki je 27. junija odplula iz Barija proti Draču z 920 vojakov in 30 člani posadke, se je po poročilu agencije Stefani 28. junija ob 8. zjutraj 12 km pred Dračem vnela in okrog 12. potopila. O priliki katastrofe je izgubilo življenje na področjih uradnega seznama italijanskega vrhovnega poveljstva 214 Italijanov in 6 Albancev.

Eksplodizija v Modeni

Rim, 11. julija. AA. (DNB) V neki tovarni v Modeni je nastala eksplozija. Ubityh je bilo pet oseb. Eksplozija je bila tako močna, da so v okolici popokale vse šipe. Neko truplo je vrglo 50 m daleč od kraja, kjer se je pripetila eksplozija.

Voldemaras v sovjetski državni službi

Kovno, 10. jul. j. (DNB). Kakor se doznava iz zanesljivega vira je bil bivši litovski ministrijski predsednik Voldemaras, ki je kmalu po vkorakanju sovjetske vojske v Litvo, pobegnil v Italijo, a se je pred par dnevi vrnil v svojo domovino, takoj aretiran. Sedaj je sprejel sovjetsko državljanstvo ter je bil zopet izpuščen. Odpotoval je v Moskvo, kjer mu je bila poverjena ureditev latinskega instituta na moskovski univerzi.

Zunanji minister obolel

Beograd, 11. jul. p. Zvečer je bilo objavljeno uradno poročilo, da je zunanji minister g. dr. Cincar Marković težje obolel ter mora po naročilu zdravnikov ostati v postelji. G. Cincar Marković ima hudo angino in je imel večerjad visoko temperaturo in precejšnje bolečine. Danes je temperatura že znatno pounila, vendar na je zrla še zelo zateglo in so bolečine še vedno znatne. Zdravniki upajo, da bo bolezen potekla brez komplikacij.

Neurja v Bosni in Hercegovini

Mostar, 11. julija. o. Nad Mostarjem in okolice je danes besnelo hudo neurje. Strela je ubila štiri ljudi, dve hiši pa sta se porušili. Neurje je trajalo več ur. Vmes je padala debela toča, ki je napravila posebno veliko škodo na tčbačnih nasadih.

Tudi v brčkem srezu je prišlo do preloma oblokov ter so zaradi nallivov nastale pravcate poplave, ki so po dosedanjih poročilih porušile okrog 110 hiš. Tudi v samem Brčkem je škoda zelo velika zaradi razdejanja, ki ga je povzročila voda.

Iz državne službe

Beograd, 11. julija. p. Za primarija splošne državne bolnišnice v Ljubljani je imenovan dr. Stanko Zvolek, dosedanjí asistent. Premješčen je davčni kontrolor Miroslav Humar iz Ivanjice v Rogatico. — Za starejšino sreskega sodišča pri Sv. Lenuu v Slovenskih goricah je postavljen g. Makso Asič, do sedaj sodnik istega sodišča. — Za profesorja na realni gimnaziji v Kranju je imenovan Pavel Slapar, dosedaj suplent na istem zavodu. Premješčen je inž. Pavel Cizelj, pristav sekcije za vzdrževanje proge v Mariboru, k peti sekciji v Sarajevu.

Vremenska napoved

Zemunska: Prevladovalo bo vedro vreme na zapadni polovici, delno oblačno na vzhodni. Čez dan so možni še nallivi in krajevne nevihte, zlasti pa v alpskih predelih. Toplota se bo dvignila.

Naši kraji in ljudje

Imenovanja na medicinski fakulteti

Univ. prof. dr. Karlo Lušicki

O novem profesorju medicine na ljubljanski univerzi g. dr. Karlo Lušickemu smo prejeli podatke iz Zagreba takoj po njegovi izvolitvi v plenum ljubljanske univerze. Sporazumno s njim pričujemo sedaj, ko je bil imenovan za rednega profesorja, razgovor, ki nam ga je bil poslal naš zagrebški dopisnik. Prof. dr. Karlo Lušicki si je v času svojega dolgoletnega delovanja v Zagrebu pridobil ne le v tamšnjih zdravniških krogih, marveč tudi med

mogel svoj šef oceniti na rigoroznih. V času svojega delovanja v Zagrebu sem prejel vrsto objavljenih in neobjavljenih predavanj, demonstracij in seminarjev na zdravniške, ki jih je organiziral, ugledni predsednik »Liječniškega zbora« prof. Cepulič.

Na vprašanje našega dopisnika o znanih delih je g. profesor odgovoril:

— Moji znanstveni spisi so izšli v medicinskih časopisih večidel v hrvaškem in nemškem jeziku. So to dela s področja interne medicine, kakor n. pr. o boleznih srca, o boleznih jeter in žlez z notranje sekrecije itd. Na temelju teh svojih spisov me je medicinska fakulteta v Zagrebu dvakrat izvolila za docenta vendar ta docentura iz posebnih razlogov ni dobila potrditve drugih činiteljev. Zato mi je v veliko zadoščenje, da me je plenum ljubljanske univerze na predlog medicinske fakultete izvolil soglasno za rednega profesorja. Bode prepričani, da bom zastavljal vse svoje sile za veliki in plemeniti smoter, da bode prihodnja generacija slovenskih zdravnikov strokovno kar se da dobro vzgojena, vendar pa ne bom nikdar podcenjeval tudi etične strani vzgoje zdravniškega naraščaja, ki je po moji sodbi v naši stroki nemara še važnejša od čisto strokovne pripravljenosti. To naglašam prav zaradi tega, ker moram iskreno priznati, da je etična stran našega zdravniškega stanu v povojnem času močno obledela, kakor je

to v nekem ljubljanskem dnevniku lepo poudaril tovariš dr. Debevec.

Novi profesor naše medicinske fakultete je po rodu Slovenec. Njegov priimek sicer kaže, da so mu bili pradedje Poljaki. Njegovi predniki so se kot uradniška rodbina selili po bivši Avstriji. Profesorjev oče se je rodil že na slovenskih tleh. Sedanj profesor K. Lušicki se je rodil 13. marca 1892. v Gornjih Ležeh na Krasu pri Trstu. Ljudsko šolo je obiskoval v Borovnici, gimnazijo pa je dovršil leta 1911 v Ljubljani. Medicinske studije je absolviriral na Dunaju, kjer je bil leta 1916 promoviran. V letih 1916—1920 je bil najprej na bojišču, nato pa na specializaciji na Dunaju in v Berlinu. Kakor že omenjeno, je vodil nekaj časa sanatorij Topolšico. Kot asistent zagrebške klinike je bil večkrat zaradi nadaljnje specializacije v inozemstvu, vendar vedno na svoje stroške. Obiskoval je mnoge tečaje in znanstvene kongrese. Nemško društvo kardiologov in Društvo za interno medicino sta ga izvolila za svojega pravega člana. Z ožjimi osebnimi vezmi, ki jih ima prof. dr. Lušicki zlasti z zagrebškimi medicinskimi ustanovami, posebej še s kliniko svojega dosedanjega šefa prof. Botterja, bo mogel vzdrževati in razširjati znanstvene stike z Zagrebom in tako prispevati k sodelovanju med Slovenci in Hrvati tudi na medicinskem področju, kjer je to sodelovanje pokazalo že doslej mnogo lepih rezultatov.

Univ. prof. dr. Karlo Lušickemu, ki ga slovenska javnost toplo pozdravlja na novem, tako odličnem mestu, želimo tudi mi, da bi njegovo delo na ljubljanski univerzi obrodilo obilen sad v čast in za napredek naše medicinske kulture.

Narodno in kulturno delo na Kočevskem

Živahno udejstvovanje CMD — Zakaj so kočevski otroci letos brez letovanja na morju

Kočevje, 11. julija

Običajnih poletnih prireditev letos po Kočevskem iz različnih vzrokov ni. Med vzroke spada tudi razcepjenost med slovenskim življenjem, ki je ni mogoče premostiti. Konec zime so nas privabile nekatere prireditve, ki ne smejo ostati nezažene. Predstava »Maryše« je nadvse uspešna. Sokolski igralci pod vodstvom br. Prusa so se izkazali in so morali delo v veliki sokolski dvorani celo ponavljati, kar je pri nas redkejši dogodek. Manj uspešno »Scapinove zvijače« Prosvetno društvo »Orjem« je uprizorilo lahkotno »Roksi«, posebno pozornost pa je društvo vzbudilo s pravilčno spevoigro »Čudezne gosli« (na novo uglasbil Grbec). Igra je bila namenjena otrokom z vse Kočevske in res je prišla mladež iz bližnje in daljne okolice, celo iz Koprivnice in Starega loga. Uprizoritev je bila pod vodstvom Figarja in Kodriča dogodek za mladino. Mestni otroci so imeli pozimi lutkovno gledališče in »pustni ringaraja«, »Čudezne gosli« so pa razveselile tudi otroke iz kočevskih vasi. Sodelovala je vojaška godba iz Ribnice, ki se nam je po odličnem koncertu v Sokolskem domu v januarju ponovno z lepim uspehom izkazala preteklo nedeljo, ko je priredila v mestu dopoldanski promenačni koncert.

CMD vrši svojo nalogo na Kočevskem, kolikor je le v njenih močeh. Izleti po deželi s prireditvami na prostem se za zdaj ne morejo vršiti. Ze delj časa pa se vrše po dolovljenjem nemške vlade. Kurz teh mark je bil vsled tega v inozemstvu zelo nizek, toda lastnik »sperrmark« je dobil v Nemčiji zanje popolno vrednost, če je dobil dovoljenje za nakup blaga. To devizno transakcijo je izvršil g. Krajač za svoj račun in na svoj riziko, ne za račun senjske občine, ki k tej transakciji ni prispevala niti dinarja, a istotako ni prevzela nobene obveze.

Formalno je pač bila ta devizna spekulacija izvršena v imenu senjske občine s pristankom občinskega odbora, ki je pooblastil g. Krajača, da s prejemki disponira »po svome nahođenju«. Od doseženega dobička je odstopil g. Ladislav Krajač senjski občini dva milijona dinarjev.

Milijonska poneverba v Senju

Neverjetna, a resnična zgodba iz današnjih dni

Prosim vas, da neglede na zakon o tisku objavite v vašem cen. listu tale popravek: Dne 10. in 12. junija t. l. sta objavila »Jutro« in »Slov. Narod« po zagrebških listih senzacionalno vest o aretaciji bivšega senjskega župana g. Ladislava Krajača pod naslovi: »Velika poneverba na senjski občini« in »Milijonska poneverba v Senju«.

Ozadje cele afere je naslednje: Ko je bil g. Ladislav Krajač senjski župan, je izvršil s pomočjo svojih zvez s tedanjim g. predsednikom jugoslovenske vlade in z nemškimi gospodarskimi krogi denarno transakcijo z nakupom enega milijona tako zvanih »sperrmark«, ki so se dale v Nemčiji porabiti samo s posebnim

dovoljenjem nemške vlade. Kurz teh mark je bil vsled tega v inozemstvu zelo nizek, toda lastnik »sperrmark« je dobil v Nemčiji zanje popolno vrednost, če je dobil dovoljenje za nakup blaga. To devizno transakcijo je izvršil g. Krajač za svoj račun in na svoj riziko, ne za račun senjske občine, ki k tej transakciji ni prispevala niti dinarja, a istotako ni prevzela nobene obveze.

Formalno je pač bila ta devizna spekulacija izvršena v imenu senjske občine s pristankom občinskega odbora, ki je pooblastil g. Krajača, da s prejemki disponira »po svome nahođenju«. Od doseženega dobička je odstopil g. Ladislav Krajač senjski občini dva milijona dinarjev.

S spremembo vlade je bil g. Krajač odstavljen kot župan in njegov naslednik je po naši stari navadi začel »čistiti«. Postavil se je na stališče, da mora g. Krajač položiti o tej transakciji popoln obračun, da mora vsak izdelek opraviti in da mora občini izplačati vsi izkupiček. Gosp. Krajač se je temu uprl in prišlo je do spora. Novi župan pa ni nastopil pravne poti, pač pa je začel sam »uradovati«. Napisal je ovadbo, toda ne pristojnemu državnemu tožilcu ali pa sodišču, pač pa svoji mestni policiji. Ovadil je g. Krajača zaradi poverbe, ponarejevanja listin itd., ga dal aretirati v Zagrebu in ga je držal proti vsem ustavnim in zakonskim predpisom 16 dni v policijskem zaporu v Senju. Končno ga je z grožnjami prisilil, da odstopi občini svoje trgovsko blago (volno) v vrednosti okoli poldruga milijona dinarjev.

Ko je to dosegel, ga je izpustil iz zapore in mu dal naslednjo izjavo:

Stev. 2921/40.
Senj, 21. junija 1940.

Poglavarstvo slobodnega
in kralj. mesta Senja

IZJAVA

na željo gospoda Ladislava Krajača, bivšega župana mesta Senja, izjavlja mestno poglavarstvo v Senju, da vse objavljene senzacionalne vesti niso tiskane z vednostjo, posebno pa ne z odobrenjem in dovoljenjem tega poglavarstva. Te objavljene vesti nimajo nobene stvarne podlage in niso resnične.

Mestno poglavarstvo v Senju.
župan:

Krešo Tkalič, s. r.

Iz te izjave župana Kreše Tkaliča se najbolje vidi, da je njegova kazenska ovadba neresnična, da je on vzel neupravičeno osebno svobodo g. Ladislava Krajača, da je izvršil nad njim nasilje in tako zgrešil več kazenskih dejanj, ki jih bo moralo obravnavati sodišče.

Za Ladislava Krajača:
Dr. Janko Olip,
odvetnik.

Higiena pred glavnim kolodvorom

Ljubljana, 10. julija

Ljubljana se doslej ni utegnla ponašati s preveliko skrbjo za javne higienske naprave; kar se tiče javnih stranišč smo se vedno še na vaški, pa prav gotovo malomeščanski. Posebno tista stranišča na več krajih tik ob nabrežju Ljubljanice so prav sramotni simboli našega napredka. Pred leti so podrli večjo hišico za take namene na Marijinem trgu in namesto nje zgradili pod trimostjem novo podzemno; pred kratkim pa so v Zvezdi zgradili tla tam, kjer je silna stavbica obilo služila svojemu namenu. Upoštevati je treba, da je Zvezda križišče številnih poti, v poletnih mesecih pa močno obiskovana po upokojencih, ki hodijo tjakaj posedat in se razgovarjati. Kje bodo zdaj v bližini postavili sodobnejše zgrajeno stranišče, ni znano.

Naši kinopodjetniki so zborovali

Vojna je zanesla v njihovo delovanje mnogo nereda in stiske

Ves dopoldan so v prostirih unioneke restavracije zborovali naši kinopodjetniki na 5. redni skupščini Združenja kinomatrografskega področja dravske banovine.

Kakor vsi drugi stanovi in strokovna združenja, je pod težo vojnih razmer med prizadeti gospodarskimi panogami zlasti kinomatrografska še posebno trpela. Predsednik Milan Kham je v svojem poročilu obširne navedel vse nevarnosti naših kinopodjetnikov. Zaradi izrednega stanja v svetu so se močno otežile nabave novih filmov. Filmski zavodi so bili prisiljeni zaradi valutnih diferenc, podražitve materiala in povišanja režijskih stroškov, povišati cene filmov. Zaradi povečane režije je več prej aktivnih kinomatrografskega podjetij začelo v zelo kočljiv položaj. Obisk kinomatrografa rase in pada vzporedno z dogodki zunaj v svetu. Velike težave so s cenzuriranjem filmov, zlasti žurnalov, ki jih kinopodjetniki morajo plačevati, dobijo pa zaradi cenzure še močno skrajšane žurnale, ki jih potem še lokalne oblasti cenzurirajo tako, da jim za predvajanje ne ostane skoraj nič več žurnalov. Poleg vsega grozi veliko pomanjkanje novih filmov, ker je pot za uvoz ameriških filmov zaradi vojne zaprta. Prav tako je s francoskimi filmi, saj ta država zaradi vojne filmov že skoraj več ne producira. Potlej se je bavil predsednik z notra-

no. Vsekakor pa bo treba ljudem ustrediti. Pravkar so začeli pred glavnim kolodvorom izkopavati zemljo za novo podzemno stranišče na kraju, kjer se ustavlja cestna železnica. Taka zgradba v bližini glavnega kolodvora je bila že zdavnaj po-

Delavci kopljejo temelje za javno stranišče pred glavnim kolodvorom

trebna. Prav pa bi bilo, da bi nad podzemnim straniščem postavili lopo za številne potnike, ki tod vselej čakajo tramvaja. Zdaj morajo tudi ob najslabšem vremenu čakati na prostem, pozimi pa se tajejo v kupih snega, ki ga delavci kopijo ob progi.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolicu, ki jo doseže z naravno jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« grenko vodo ako jo »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Banovina Hrvatska izpopolnjuje svoje šolstvo. Ko je banovina Hrvatska pod novo upravo začela s delom, je bilo ugotovljeno, da potrebuje okrog 260 novih osnovnih šol, nad 400 dosežanih šolskih zgradb pa kriči po popravilu in dograditvi. Ban dr. Subašić je izposloval kredit v znesku 19 in pol milijona din, s katerim naj se krijejo najnujnejše potrebe. Za znesek 6.710.000 din se gradi na področju banovine 54 novih šol, med njimi 29 enorazrednic, 24 dvorazrednic, ena pa je štiri-razredna. Poleg tega se 148 šolskih poslopj dograjuje, v popravilu pa je 136 šol. Največ novih šol kosta dobila sreza Imotski in Slunjski, ki sta bila v tem pogledu doslej najbolj zanemarjena.

Kulturni pregled

Hrvatska študija o P. Valéryju

Paul Valéry je bil do včeraj eden največjih reprezentantov tiste Francije, ki se je zdaj znašla na usodnem, morda za celo epocho odločilnem križišču svoje zgodovine. Ta čudoviti arhitekt francoske pesniške besede in vidoviti izraževalec najbistvenjših kvalitete sredozemske kulture pa bo ostal pomenljiv tudi potem, ko se bo razpršila težka, krvava megla sedanjega časa. Zakaj v njem so se združili — kakor pravi njegov jugoslovanski znanec Bogdan Radica — »najsubtilnejši elementi latinske senzibilnosti in zapadnega poslanstva«.

Prav v najtragičnejših dneh Francije je izšla v Zagrebu (v izdaji »Matice Hrvatske«) obsežna študija dr. Antuna Bonifačiča »Paul Valéry. (Stvaralaški nihilizam)«. Knjiga je opremljena s pesnikovo sliko. Asketsko suhi profil bi nas spomnil gotskih svetnikov, če bi se ne zgostili pod nosom značilni brki po okusu našega časa. Ecce homo, ecce poeta! Bonifačič si

je zastavil izredno težko nalogo, ki v toliki meri nadkriljuje navadne književne študije. Kolikor Valéryjevo pesniško delo prerašča raven povprečno pomembnih pesniških pojavov v današnji francoski književnosti. Pesniško in prozno delo avtorja »Le Cimetière marin« sodi med najtežje dostopne vrhove sodobne poezije. Čeprav je ni žele, kakor pravi avtor, ki bi v nji ne pisali o Valéryju in čeprav obstoji o njem nad sedemdeset razprav v kakšnih desetih jezikih, je vendar ostalo marsikaj še nejasno, ne samo v tistem smislu, ki daje sleherni resnični umetniku neko tracionalno dno, v katerega je mogoče prodreti na razne načine, a nikdar docela prodreti in ga umstveno razjasniti, marveč tudi v dobesednem smislu. Vrednotenje Valéryjeve poezije in presojanje njegovega mišljenja dopušča kajpak razne sodbe... Brezpogojnemu občudovanju nekaterih stojišča nasproti skepsa in kritično mnenje drugih o vrednosti njegove formalno stroge in hladne, težko razumljive poezije in njegove ponekod čez mero zgoščene esejске proze. Nihče pa ne more zanikati, da je pojav tega »najbolj intelektualnega poeta med pesniki« (Souday), logika in matematika, apolinskega umetnika v Nietzschejevem smislu, značilen ne le za Francijo, marveč za ves sredozemski, latinski kulturni prostor.

Antun Bonifačič je po študijah romanist, po poreklu (Dalmacija) pa sam »mediteranski« človek. Prav posebno je važno, da

je po duši in po dosedanjem delu poet tankočutne sodobne note, ki se je izostrila v duhovnem ostražu simbolistične struje in drugih, poznejših pesniških šol. Morda velja za Valéryja še bolj kakor za ostale streljaje in nove pesnike, da ga more razlagati samo pesnik. Šolska poetika omahuje pod vsebinsko težo Valéryjevih pesnitev; njegovo delo razglablja na Sorbonni, kjer je pesnik sam do nedavnega predaval o poetiki. Zato je hrvaška knjiga o tem »elegantnem pesniku« (Souday) vredna posebne pozornosti kot največje razglabljanje Valéryja med dokaj redkimi spisi o njem na slovenskem jugu.

Prvi del Bonifačičeve študije prikazuje najprej pesnikovo življenje, ki je samo po sebi dosti zanimivo. Redkokdaj vidimo dozorvati pesnika ob samotnem študiju abstraktnih ved, geometrije, logike. Po dolgem presledku v njegovi književni tvornosti nastajajo Valéryjeve pesnitve v znamenju tiste inteligence, ki jo je nazval mater («O. ma mère Intelligence!«). Mallarméjev pesniški utencec ne poje »kakor slavček na vejici, marveč trudoma teše, kleše, gradi svoje pesmi. 514 verzov pesnitve »La Jeune Parque«, pesmi, ki je v času svetovne vojne prinesla novo vero v poezijo in v kvaliteto, je več kot stokrat prepisal na pisalnem stroju, tolikanj jo je popravljal in pilil. Bonifačič sklepa svoj življenjski Valéryja z besedami nedavno umrlega kritika Du Bosa: »Čitati Valéryja pomeni, biti najprej prisiljen na najstrožjo intelektualno skušnjo vesti«.

Nato razglablja dr. A. Bonifačič Valéryjeve zgodnje spise, predvsem prozo »Mon-sieur Teste«, okoli katere je nastal cel ciklus manjših spisov. Drugi del se začneja z razčlenitvijo pesnitve »La Jeune Parque«, ki je posnila kakor nova zvezda po dolgem pesnikovem mrku v temo vojnih let

(1917). Originalna je piščeva primera, da je to »pesniški Versailles«, ki so v njem po načrtu zasajena sama odbrana stebila poemov, okleščeni francoski drevoredi sistemov, prenešeni mitološki heroji in večje razporejeni hladni vodometi pretanke senzualnosti. »To je poezija za poznavalce in pesnike« Posebej razglablja Bonifačič Valéryjeve odnose do Mallarméja in po pravici čuti potrebo, da prikaže čitatelju Mallarméjev človeški in pesniški lik. Nato se bavi zaporedno z vsemi Valéryjevimi pesnitvami, ne prezirajoč niti kratkih, jih tolmači in spravlja v zvezo s celotnim svetom pesnikovih čustev in misli. V posebnem poglavju razlaga in pojasnjuje teorijo čiste poezije in Valéryjevo uredbo na nje aplikaciji. Bonifačič je razgledan po vsej literaturi o Valéryju in pogosto citira, kar je umljivo, mnogokje pa daje po zem svoje, nove misli in opazke k zapleteni problematiki Valéryjeve poezije.

V tretjem delu se bavi Bonifačič z Valéryjevo novejšo prozo, med katero so nekateri globoko zajeti dialogi, klasični po obliki kakor v najvišjem smislu klasični po vsebini. Dalje se bavi s štirimi knjigami esejev, ki so izšli pod naslovom »Variété«, pa posebej še z eseji o krizi v Evropi, kompleksu, ki je Valéryja neugnano zanimal, o čemer pričajo tudi njegove izjave B. Radici (v knjigi »Agonija Evrope«). Ob koncu skupa Bonifačič strni v pregledno poglavje spoznave, ki naj bi tvorile nekakšne nezgrajene filozofske sisteme tega pesnika, ki je oplajal filozofijo, čeprav ni zapel filozofom. Seznan literature na koncu knjige je obenem oporišče za citate v posameznih poglavjih; pri tem se je pisec dobro izognil navedbam pod črto s številčno označbo v podobni ulomka.

Bonifačičeva študija o Paulu Valéryju je delo erudicije in intuitivnega spoznavanja

oblikovnih in miselnih lepot Valéryjevih vezanosti in nevezanosti pesnitev, je lep in pomenljiv prispevek hrvaške romanistike. Pri vsem tem pa posledek težavnosti, a vestnega dela, ki ne bo ostalo neopaženo tudi v Valéryjevi domovini, kadar bodo njene zakravitvene, izmučene oči mogle zopet ugledati svetlo in mirno nebo Duha nad seboj.

„Frankfurter Zeitung“ o slovenskih pripovednikih

V nedeljski literarni prilogi je priobčil ugledni nemški dnevnik »Frankfurter Zeitung« poročilo kritika Wilhelma Hausensteina o knjigi »Slowenische Novellen«, ki je izšla pri dunajski založbi A. Luser. Pisec kritike omenja sklepno besedo Fr. Hillerja, ki daje nepriljubljenemu čitatelju osnovne slovstveno-zgodovinske pojme, pravi pa, da ne gre za nobeno »specialitet«, pri kateri bi bil potreben kakšen komentar. Povesti učinkujejo same po sebi s svojo naravno pesniško močjo. Prav s tem pa je povedano najvažnejše in najlepše, kar je moči povedati v slavo tem rečem. Človek ima blagodejno in odlično občutje, pravi Hausenstein, da stoji v bližini moči, ki pišejo, ne da bi proizvajali »literaturo«. Njihovo pesniško zaznavanje in občutenje je še blizu vrelcem biti in kaže čisto in močno privlačnost prvotnosti. Iz opisov stanj, dogajanj in figur izhaja tista naivna, a tem bolj prečiščena energija, ki v neprekinjenih odnosaх pesniškega duha do predmetov in ljudi najbolj oživlja delo in kroži po njem kakor kri.

Hausenstein pravi nadalje: Povsod v tem zvezku je prisotna narava v svoji prvinski moči, s svojimi razvojnimi in uničevalnimi silami. — Nato prikazuje v enem, dveh

Domače vesti

* Ban dr. Subašić odkupil 21 del hrvaških slikarjev. Ban dr. Subašić je v družbi podružnice dr. Krbeka razstavil hrvaških umetnikov v Domu likovnih umetnosti v Zagrebu in odkupil za bano v in zase 21 umetniških del. Prav tako je razstavil obiskal predsednik mestne občine Starčević, ki je tudi zase in za mestno občino izbral več umetnin.

* Spor za hotel Milinov v Zagrebu. Znan hotel Milinov v Zagrebu, eno največjih hotelskih podjetij v državi, ki je bil po prejšnjem lastniku Svetozarju Milinovu, je pred nekaj meseci kupila družba Dubrovačka plovidbe. Hotel in kavana, ki se nahaja v poslopju, sta imela v najemu Josip Petan in Aleksander Schlack, ki sta z Milinovinim imela v pogodbi dogovor, da mora biti palača v primeru prodaje najprej njima na ponudbo. Aleksander Schlack je pred tremi leti moral na zahtevo banske uprave kot inozemec izstopiti iz podjetja, vse svoje pravice pa je prepustil sonajemniku Petanu. Ko je zdaj Dubrovačka plovidba prevzela hotel, je Petanu v zakonitem roku odpovedala pogodbo, ta pa se je proti odpovedi pritožil na sresko sodišče.

* Svečan prenos kosti risanskih ustašev. Na pravoslavni Petrov dan bodo na svečan način prenesli iz Kotora v Risan kosti kriviških ustašev iz Risa, ki so bili po obsodbi avstrijskega prekega sode leta 1869 obešeni v Kotorju. Kosti treh risanskih mučnikov, Mata, Mitra in Krsta Čučkovića, so nedavno slučajno našli in jih začasno shranili v kotorski cerkvi sv. Luke. Prenos zemskih ostankov bo izvršila sokolska župa Cetinje s svojimi društvi v Boki Kotorski.

PREPROGE
ZAVESE
TAPETNO
BLAGO

LINOLEJ

MANUFAKTURA
F. KS.

SOUVAN

LJUBLJANA,
MESTNI TRG 24

* Koroškim borcem. Moj pok. brat Ludwiger Emanuel (Manči), se je udeležil osvobodilnih bojev na Koroškem ob zlorabi Avstrije. Ker je zaradi bolezni, ki jo je tamkaj nakopal, leta 1924 v Karlovcu umrl ter so vse listine izgubile, prosim vse one, kateri so bili z njim pri Velikovec, Dobrlivesi itd., da mi javijo, pri kateri četi so bili skupaj in kdo je bil njihov komandant. — Miroslav Ludwiger, sodni upok., Novo mesto. (Event. stroške povrnem.)

* Diplomski izpit na glasbeni akademiji. V srednji glasbeni šoli so napravili v šolskem letu 1939/40: Na glasbeni akademiji: Jefeabek Jaroslav (pedagoški oddelek) z odličnim uspehom, Zupanič Liljana (solistični oddelek) z odličnim uspehom. Na srednji glasbeni šoli: Tosti Viktor (oddelek za orkestralne instrumente) s prav dobrim uspehom, Kuštrnjak Žože (oddelek za klavir) z dobrim uspehom.

* Ob kresovanju dne 4. julija je nabrala za Družbo sv. Cirila in Metoda tudi podružnica v Dravogradu 300 din; podružnica v Litiji 200 din. Zbiralec in darovalnik iskrena hvala! Prosim tudi ostale podružnice, ki so ob kresovanju zbirale za CMD, da zbirko čimprej nakažejo centrali.

* Pravda v starokatoliški cerkvi. Skofijska pisarna Hrvatske starokatoliške cerkve je s podpisom škofa Marka Kalud. jere obvestila zagrebške dnevnike, da bo v nedeljo ob 8. maša zadušnica za pokojnega Josipa Predavca v molitnici v Branimirovi ulici. Pri tej priliki opozarja starosta starokatoliške škofo, da je tudi »Starokatoliški prepovedi«, ki ga izdajajo izključno starokatoliški opozicijski in ki ga ureja bivši starokatoliški duhovnik Marko Lončarić, napovedal mašo zadušnico v dvorani Matice hrvatskih obitnikov. Škof opozarja, da so bili Lončarić in njegovi tovariši iz cerkvenega obcestva.

Damske poletne domače obleke od 85.—, boljše svilene od 180.— naprej nudijo GORIČAR, Sv. Petra cesta.

stavkih vsebino odnosno značilnosti v zbirki »Slovenske Novelle« zastopanih pisateljev: Cankarja, Finžgarja, Bevka, Kosa, Juša Kozaka, Prežljakova Voranca. (Vsa imena so navedena pravilno v slovenskem originalu.) Svoj pregledni sestavek končuje literarni kritik frankfurtskega dnevnika z naslednjimi besedami: »Če je dovoljeno priznati, kateri izmed novel (in med njimi so nekatere, ki se — kakor je bilo že naznačeno — bolj bližajo pojmu povesti nego novele) daje pisec svoje osebnosti, subjektivno prednost, tedaj bi se odločil za dve: za Kozakov romantično polni »Pastoral« in za realistično neizprosno v »Vorančevi povesti. Pri tem pa treba izrecno povedati, da kaže vseh teh šest proz kramo in obektivno veljavno pesniško višino.«

Zapiski

Kronika slovenskih mest. Pravkar izšla druga številka četrtletnika »Kronika slovenskih mest« prinaša članek inž. arh. E. Ravnikarja o Moderni galeriji. Članek je opremljen z raznimi osnutki in na posebni prilogi s prednim pogledom na Moderno galerijo, katere stavba vedno bolj raste pred vzhodom v ljubljanski Tivolij. Univ. prof. dr. France Stele razpravlja v posebnem članku o Narodni in Moderni galeriji v zvezi s problemom razmejitev delovanja obeh umetnostnih ustanov, o čemer je že bila beseda v okviru naše kulturne kronike. Ob dvajsetletnici ljubljanskega velešolstva je njegov dolgoletni organizator in ravnatelj dr. Milan Dular prispeval daljši pregledni članek z naslovom »Ljubljanski sejem za naše gospodarstvo in kulturo«. Dr. Rudolf Andrejka nadaljuje z raziskavanjem zgodovine ljubljanske industrije in obrti ter objavlja v tej številki zgodovino znane gostilne »Pri šestici« v Ljubljani. Nadaljuje se daljša

kateremu je pripadal pokojni Predavec, izključni in da nimajo ničesar skupnega s starokatoliško cerkvijo. Skupina okrog »Starokatoliškega prepovedi« ima, kakor poročajo zagrebški listi, precej pristašev tudi v Sloveniji.

* Jadralna sola na Blokah prične z rednim solanjem v jadralskem letenju dne 20. julija t. l. Natančnejša pojasnila daje tajništvo oblastnega odbora Aero-kluba v Ljubljani, Gledališka ulica 10 ali Jadralni center na Blokah, pošta Nova vas pri Raketu.

* V nedeljo dva Putnikova izleta: Logarska dolina in Žužemberk, Dolenjske Toplice, št. Jernej, Prijave do sobote. (—)

* Dom na Polčevem vabi izletnike, avtomobilske in motoklistične izletnike in letovisčarje. Dnevna oskrba je 50 din, Telefon: Višnja gora 1. (—)

Vaše filme
zaupajte
najmodernejšemu
Foto-laboratoriju
DROGERIJE
KANC
LJUBLJANA
MARIBOR

* Setrašen samomor odpuščene dnevnice. V sredo dop. je bila množica Zagrebčanov priča obupnega dejanja 23-letne dnevnice Olge Grezejeve, ki je v samomorilnem namenu skočila s četrtega nadstropja Suzorjeve palače na trotoar. Olga Grezejeva je bila nameščena kot začasna dnevnica v centralni kartoteki Suzorja, dne 30. jun. pa je bila odpuščena. Šef ji je sicer dal upanje, da bo v doglednem času dobila mesto nazaj, vendar je Grezejeva imela iz dneva v dan manj vere. V sredo je okrog 10. dop. prišla v palačo in odšla v četrto nadstropje, kjer je svoji čas delala. Na hodniku je srečala svojega bivšega šefa in ga prosila, da bi smela malo pogledati v kartoteko. Tam se je nekaj časa razgovarjala s svojo bivšo tovarišico, a sredi pomenka je stopila do odprtega okna, sedla nanj in se z enim samim zamahom prevrnila v globlino.

* Planinci, poslušalci radija! Slovensko planinsko društvo v Ljubljani bo od 12. t. m. dalje vsak petek redno v času od 20. do 20.10 dajalo planincem potrebna navodila in nasvete za izlete ob sobotah in nedeljah. Planinci, ki poslušate novice po ljubljanskem radiju, pazite ob petkih ob 20. na poročila Slovenskega planinskega društva. Prvo tako poročilo bomo oddajali v petek 12. t. m. (—)

* Fantiček je skrivaj pogotil strupeno pilulo. Poltretletni sinko posestnika Jožeta Severkara, po domače Klamfarja, v Zgornjem Hotiču je povzročil zastrupljeno pilulo in je kmalu nato v groznih bolečinah umrl. Dogodek se je odigral na domačem dvorišču. Klamfarjevci so spravljali seno v kozolec in sinko se je motal okrog staršev po dvorišču. Nedaleč od domačega psa, ki je privezan pred hlevom, je našel belo kroglico. Po otroški navadi je menil, da je našel sladkorček, zato je vtaknil kroglico v usta. Kmalu nato je zakričal in že se je zrušil na tla, kjer ga je začelo zvijati. Domači niso vedeli, kaj se mu je primerilo. Ko pa je oče opazil, da je tiščal med zobmi čudno kroglico, mu jo je odvzel, ker je zaslišal, da je deček zaužil strupeno pilulo. Vse prizadevanje, da bi rešili fantička, je bilo neuspešno. Tudi poklicani zdravnik ni mogel pomagati. Ves okoliš se sprašuje, kako je moglo priti do usodne nesreče. Verjetno je, da je hotel kdo spraviti s sveta psa, pa je vrigel predenji strupeno pilulo, ki pa je pes ni použil, temveč je prišla v roke nedolžnemu otroku, ki jo je imel za sladke bonbonček. Uvedena je preiskava.

* Državni premog in drva je prodajal. V vsej Vojvodini je veliko senzacijo vzbudila vest, da je subotička policija aretirala Mihajla Selega, bivšega predsednika Nogometnega podsaveza in bivšega predsednika železničarskega športnega kluba »Žake«. Selega je obtožen, da je prodajal državni premog in drva in si tako prilaščil po krivem okrog 50.000 din.

* V kanoničovo blaginjo so skušali vstopiti. Na Kaptolu v Zagrebu so se v hišo nekega kanonika vthopili neznan ljudje ter potokali v hišo v blaginjo. Z dvoriščne strani so prišli v kanoničovo

razprava prof. Franja Veselka »Mestne pravice Putuja iz leta 1376«. Konservator dr. France Mesesmel obravnava v daljšem obilno ilustriranem članku zbirko slik, ki jih je zbrala Terpičeva rodbina na gradu Fužine. Profesor filozofije dr. France Veber razpravlja v posebnem članku o vprašanju »vitalno-statističnega zavoda« v Ljubljani. Mr. Franc Minařik nadaljuje razpravo »Zdravstvo starega Novega mesta«, ki pomeni tehen prispevek k zgodovini farmacije v naših krajih. Vladislav Fabjančič proučuje zanimivo arhivalno gradivo o ljubljanskih Frankovičih v šestnajstem in sedemnajstem stoletju. Dr. L. Dolar-Mantuan razglablja v članku »Naslova hiša v Mariboru« gradbeni material ene najstarejših mariborskih hiš. Številko zaključujeta dve kroniki mesta Ljubljane: kronika za leto 1931. piše Boris Wider, kronika za leto 1938. pa Ante Gaber. V prilogi prinaša Kronika članek A. Potonika »Procesije v stari in novi Ljubljani«. Vsi članki so opremljeni s slikami.

Šestdesetletnica Jana Kubelika. Češki tisk se je t. dni spominjal šestdesetletnice največjega češkega virtuozna na violino Jana Kubelika. V proslavo tega jubileja je priredila češka filharmonija koncert, na katerem je igral solistične partije slavni ljubljanski Listi so pričeli obilne članke, v katerih so se spominjali svetovne umetniške slave tega češkega rojaka, ki je skorsaj v vseh kulturnih središčih sveta razširil in utrčil stari sloves češke glasbe. Jan Kubelík se je rodil v Michlah in je bil učenec prof. Ot. Sevéka. Takoj na prvi svetovni turneji si je po zaslugi svoje odlične tehnike in poduhovljenega prednašanja pridobil svetovni sloves. Nekateri so ga imenovali »češki Paganini«.

Češki glas o slovenski liriki. Praški dnevnik »Národní práce« je pridobil v nedeljski številki poročilo o nedavno izšli češki antologiji slovenske lirike »Hvězdy

pisarno in se lotili blaginje, a najbrž jih je kdo preprečil, da so pobegnili brez uspeha. Vsa znamenja kažejo, da so morale biti razmere v hiši zlikovcem dobro znane.

* 20.000 din je poveril. Policija v Karlovcu je aretirala 30 letnega Vekoslava Matušina, bivšega poslovodjo špedicijskega podjetja »Autobrovce« v Karlovcu. Trdila »Venator« iz Vinkovcev je poslala Matušinu tvež 20.000 din v denarnem listu, da bi ji za to vsoto dobavila neko blago. Matušin je denar prevzel, a ga ni izročil blaginji, temveč ga je zadržal in potrošil zase. Ko je bila poverba odkrita, se je Matušin zavezal, da bo v danem roku vrnil denar, a ker besede ni držal, je bil aretiran.

* Ponarejevalec dolarjev pred sodiščem. Okrožno sodišče v Osijeku je obsodilo Grgo Pataričja iz Starih Mikanocev na 5 let roko, ker je spravil v promet ponarejene 20dolarne bankovce. Patarič se je zagovarjal, da je ponarejeni bankovci prinesel s seboj iz Amerike, a v gostini je z dolarskim dvajsetkom po pomoti plačal račun, ker je bil pijan. Priznal je, da se je s ponarejanjem ukvarjal, dokler je živel v Ameriki, a ko se je vrnil domov, ni falsificiral nobenega bankovca več.

* Bonbon razkrinil žepnega tatu. Pred okrožnim sodiščem v Slavonski Požegi se je začela razprava proti sejmškemu meštarju Petru Barišiću, ki uživa sloves premetenega žepnega tatu. O priliki nekega sejma v Daruvarju se je srečal s kmetoma Rackom Stjepanom in Gjuro Benčesom, ki sta sedela v krčmi Antona Novaka pri kozarcu vina. Na lepem je Benčes postal slab, pa se je Barišić velikodušno pomudil, da ga odvede na svež zrak. Objel ga je pod pazduho in skupaj sta odšla na dvorišče, pri tem pa je Benčes iz žepa izgnila denarnico s 1.500 din, za katero je hotel kupiti kravo na sejmu. Ko je Benčes zagnal vik in krič, se je tudi njegov prijatelj Stjepan prijel za žep in ugotovil, da mu je izgnila denarnica s 52 din, medtem ko je večjo vsoto denarja na srečo hranil v drugem žepu. Vsa krma je tatvine osumila Barišića, pri katerem pa niso našli niti fike, ker je očito denar neke na dvorišču skril, pač pa je imel v žepu preprosto bonbon, tako zvano »slizko«, ki jo je Racko Stjepan na sejmu kupil za svojo otroka.

* Blazna pobešnost nezakonskega očeta. V Ružu v Zagrebu je delavec R. K. tako neumljivo pretepel 9letnega nezakonskega sinčka Rudolfa, da je fant dobil hude poškodbe po vsem telesu, po rokah in nogah. Pobešeni oče je zvečer prišel domov, in ker ni bilo psa pri hiši, je sina zagrabil za grlo, ga tako odnesel na podstrešje in ga nezasišeno pretepel z nogami in s pestmi. Vsega iznakaženega je nato gnal do pasje hišice na dvorišču, ga privezal k nji in nesrečno dete je na njegov ukaz moralo lajati namesto psa. Na nesrečo ni bilo nikogar v bližini — Rudolfova mati je že pred leti umrla — in šele pozneje so prišli sosede, ki so preprečili, da brezumni oče ni fanta ubil. Neke ženska se je usmiliла otroka in ga odnesla s seboj. Zverinski oče se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Iz Ljubljane

u— Pogreb bratčevca preminulega Mirka Budaja, dijaka državnega učiteljskega, bo iz hiše žalosti objekt X. v Zalogu danes ob 17. na pokopališču v Polju (ne ob 8., kakor je bilo po pomoti navedeno v osmrtnici).

u— Vse pevke in pevce Hubadove župe mešanih in moških zborov v Ljubljani vabi župna uprava k prvi skupni vaji, ki bo drevi ob 20. v Hubadovi pevski dvorani Glasbene Matice za odkritje spomenika kralja Aleksandra v Zvezdi. Poleg not »Slava najboljšemu sinu« ter trodelne državne himne naj arharji prineso s seboj tudi dr. Kimovčev »Ah, ne mislimo«, za glasovno-filmski posnetek, ki se bo vršil drevi na skupni vaji. Uprava Hubadove župe.

u— Sokol L. Ljubljana Tabor poziva svoje članstvo, da se v čim lepšem številu udeležijo pogreba preminulega brata Joška Škofa. Pogreb bo danes ob 16. iz Zal. kapa sv. Nikolaja. Udeležba v civilni obleki z znakom. Uprava.

u— V kinu Slogi teče t. dni film z neobičajnim siležem pod imenom »Orlakove roke«. Prirejen je po noveli Mauricea Renarda »Les mains d'Orlac«. Glavno vlogo ima Peter Lorre, znan po seriji filmov Mister Motto. V tem filmu ima vlogo napol norega učenjaka-zdravnika Gogola, ki je zaljubljen v ženo slavnega pianista Orlake. Pri neki železniški nesreči izgubi Orlak roke. Da pa mu jih ne bi amputirali, ker pomenijo zanj življenje, prosi njegovo

nad Triglavem«. Poročevalec pravi, da je ta zbirka izraz literarnega zblizanja med Čehi in Slovenci, zblizanja, ki uspešno traja že desetletja in je navezovanje s ponovnimi osebnimi stiki pisateljev in kulturnih delavcev. Ta pozornost je obojestranska in če je na eni ali drugi strani nastal v tem pogledu kakšen dog, se vedno pošteno poravnava. — Nato navaja poročevalec podatke iz sklepne besede, ki jo je napisal za to zbirko dr. Oton Berkopec in ki se tiče razvoja sodobne slovenske poezije. O antologiji sodi, da se v nji uveljavljajo meditativna poezija, verska in socialna nota, prirodna in ljubezenska lirika ter čustveno globoko domoljubne pesmi. Formalna stran teh poezij ne kaže, da bi se v slovenskem pesništvu pojavili eksperimenti, kakršne ima za seboj češka poezija. Odmev češke poezije (Bezruč) opozarja nase pri Klopčiču. Poročevalec iskreno pozdravlja izdajo te antologije.

Bolgarske književne nagrade. Društvo pisateljev zgodovinskih romanov, ki deluje v Sofiji, je podelilo pred nekaj dnevi deset nagrad za najboljše leposlovne zgodovinske spise, ki so izšli v zadnjem času v bolgarsčini. Vsekar je značilen za sam pojav, da so se pisatelji bolgarskih zgodovinskih romanov in povesti strnili v posebno društvo. Druga značilnost je v tem, da skuša to društvo z literarnimi nagradami podpirati pisanje zgodovinskega leposlovja, kar v bolgarskem čitatelju samo utrjuje njegovo povezanost z narodno preteklostjo in tako pogloblja nacionalno in državljansko zavest. Med nagradjenimi pisatelji so nekatere znana imena. Tako naj omenimo Stijana Čilingirova, ki je prejel nagrado za roman »Kako dolgo še, o Bog?« dalje Dobri Nemirova z njegovim romanom »Človek angelskega glasu«, Konstantina Petkanova z romanom »Emigrant«, Fanny Popovo-Mutakovo z novelo »Bojanski moster«.

Odlična francoska komedija
ŽENINA OSVETA
V gl. vl.: Viviane Romance, Roger Duchesne in drugi. — KINO UNION, tel. 22-21.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri

V zakonu razočarana mlada žena najde pota, da si zopet pridobi nezvestega moža.

PETER LORRE, največji dramski umetnik filmskega platna, v mojstrskem delu
ORLAKOVE ROKE
demonstrira napetosti, v veliki ljubljani dramati neobičajne vsebine!
V glavnih vlogah poleg tega še: Frances Drake in Colin Clive, poznan iz filma »Frankenstein«. — Po noveli Mauricea Renarda »Les mains d'Orlac«. — Film za gledalce izredno močnih živcev, film, ki ga boste pomnili še mesec....
PREMIERA DANES! — Ob 16., 19. in 21. uri. — KINO SLOGA, tel. 27-30

va žena slavnega zdravnika Gogola, da mu jih reši. Gogol mu da s operacijo roke metalca nožev, ki je bil usmrčen pod giljotino. Orlak se zgodi pred svojimi rokami, ki imajo samo željo metati nože, a igrati ne morejo več. Razburjivi prizori se vrste drug za drugim do konca filma in drže gledalca ves čas v demoniki napetosti. Po sižeju je film nekoliko sličen s filmom Frankenstein. Ker imajo ljubljanci zelo močne in utrjene živce, jih ne bo groza in zelo napeta vsebina ovirala, da si filma ne bi privoščili in ogledali. (—)

u— Kostonjev drevored na Krakovskem nasipu in na Bregu se od leta do leta bolj redi. Odkar so se na tej strani več let opravljala regulacijska dela za poglobitev Ljubljanice, so morali zaradi posušitve posekati več dreves in zdaj se pozna velika praznina na Bregu nasproti hišam števil. 8., 10 in 12, kjer je izginila za povrstjo cela vrsta kostonjev že starejših letnikov, novih pa niso zasadili. Letošnja ostra zima je pustila tudi tukaj svoje posledice. Na dveh kostonjih v isti vrsti na obeh straneh štrle gove rogovile v zrak in čakajo rok, ki jih bodo posekale, podirle in spravile s pota. Ob sedanjih dragih kurivih bi to delo izredno pravi prišlo kakor rešni družini.

u— Izpopolnjen asfaltni prehodov in hodnikov. Pred hotelom »Sion« na Tyrševi cesti je včeraj stal velik voz, v katerem kuhajo asfaltno maso. Nujno je treba nadoknaditi nekatera izkopana mesta na kraju, kjer so pred kratkim potrgali asfaltni tlak, da so mogli polagati nove cevi na križišču Tyrševe in Aleksandrove ceste. Tod je dnevno največji promet v vseh pravih. Bliznja, nadvse prometna Selenburgova ulica tudi nujno kliče po popravilu močno iztreljenega asfaltnega tlaka ob obeh straneh. Tudi drugod po mestu, n. pr. v Gradišču, opazi oba hodnika z večjimi in manjšimi prazninami, ki jih je treba čim prej izpopolniti.

u— Prometne otoke na Masarykovi cesti so razširili. Živahni promet na tej cesti zaradi obeh tirov električne cestne železnice, številnih avtomobilov, tovornih in osebnih vozil, zahteva čim večjega razmaha, posebno ob nedeljah in praznikih, ko se nagne s kolodvorov z vlaki prihajajočih in odhajajočih potnikov kar na kupo. Že nekaj časa je zaposlena večja skupina delavcev s kopanjem terena ob prometnih otokih na Masarykovi cesti, in sicer na onem delu, kjer se izteka Miklošičeva cesta. Prehod s te ceste na netlakovano Masarykovo cesto je zdaj izredno ozek in se bodo vozila morala izogibati zelo previdno, ker je to križišče izpostavljeno vsem morebitnim nevarnostim. Podaljšali so prometni otok v smeri proti kolodvoru in sega razširitev od Kolodvorske ulice tik do roba otoka. Istotako so podaljšali prometni otok proti Tyrševi prav do sredine ceste. S tem kanijo malce zadostiti potrebam razvijajočega se prometa.

u— Nekaj aretacij. Čeprav vlada na policiji zadnje dni nekakšno poletno mrtvilo, je bilo včeraj pripelanih v policijske zapore nekaj tatov in vlomilcev oziroma sumljivcev. Pri neki trditi v Vošnjakovih ulici so že več tednov opazovali, da jim nekdo kraje iz skladišč razno špecerijsko in kolonialno blago. Dolgo niso mogli priti stordicem na sled. Zadnje dni pa so izsledili nekaj delavcev in jih zapirali. Dalje sta bila predana v policijske zapore neki France Vrtačnik, doma iz kamniškega okraja, in France Hrušič iz okolice Novega mesta, ki sta nakradla za več tisoč dinarjev raznih predmetov. Zaradi raznih utaj je bil aretiran bivši raznašalec trgovskih zavitočv Anton Zebre iz Kranja. Dalje je policija prišla 40letnega Franceta Čerina iz Borovnice, ki ga je že delj časa zasledovalo ljubljansko okrožno sodišče zaradi goljufij, in 40letnega Andreja Trelica, ki se bo moral zagovarjati zaradi nekaj tatvin.

u— Trije vomi. V stanovanju Evgenije Bratkovičev v Cigaletovi ulici se je spazil pred dnevni v odsotnosti domačih neznan tat in si prilastil zlato zapestnico z modrim kamnom, brošo z zlato zvezdico na sredi in obrobjeno z zlatom, pr zlatih manjših gumbov in nekaj druge zlatnine v skupni vrednosti preko 1.500 din. — Stanovanje Janeza Pogačnika na Borštnikove trgu je prav tako obiskal neznan ljubitelj zlatnine in mu odnesel zlato zapestno uro na jermenu, vredno 650 din. — Tu di tatvine na podstrešjih se še zmerom množijo in odnesejo tatovi vse, kar ima kolikarj vrednosti. Tako je prijavil Vladimir Candolini, da mu je tat odnesel iz podstrešne shrambe Pred škofijo 1 rjav kovinast damski plašč, zeleno lodnasto perlino, dva suknjita črne in modre barve, zelen nahrbtnik, dva ročna kovčega in pet kg sladkorja v skupni vrednosti preko 3.500 din.

u— Tatvine koles. Izpred hiše v Pražaku ulici je nekdo odpeljal Vladimirju Barečiču novo, zeleno pleskano moško kolo znamke »Torpedo«, vredno 1.500 din. — Mariji Vidmarjevi je tat odpeljal 800 din vredno črno pleskano žensko kolo znamke »Trezar« iz nekega prostora na letališču. — Pred glavnim kolodvorom je bilo ukradeni Silvestru Gričju zeleno pleskano kolo znamke »Steyer«, vredno 600 din. — Izpred hiše števil. 7 na Tyrševi cesti je tat odpeljal 1.400 din vredno rdečo pleskano moško kolo s kromiranimi obročji Ivanu Piskarju. — Josipu Hamu je nekdo odpeljal izpred veže Kolovratove gostilne Pred škofijo 800 din vredno, črno pleskano moško kolo znamke »Waffenrad«.

Iz Litije

1— Duševna prisotnost šoferja na polomljenem mostu. Lititski most je bil zaradi pretežkih vozil že večkrat polomljen. Saj šteje že preko osemdeset let in se vozijo dnevno čeznje številni tovori. Nedavno zvečer bi lahko prišlo do usodne nesreče. Na most je zavozil tovorni avto in eden izmed nosilcev se je nenadno udrl. Šofer je to še pravočasno opazil, povečal hitrost in se le z duševno prisotnostjo rešil s polomljenega dela mostu brez nesreče. Ko so odkrili

mostnice, so opazili, da je tramovje, ki drži vso težo na mostu, že zelo trhlo. Prelomljeni tram, ki je dolg deset metrov, so zamenjali z novim smrekovim tramom, ki bo spet nekaj časa služil svojemu namenu. Seveda bi bili boljši hrastovi tramovi. Ta nezgoda je spet opozorila, da je naš most potreben temeljite obnove. Cestni odbor, ki skrbi za popraviljanje našega mostu, izda vsako leto precejšnje zneske, pa so popravila le za kratko dobo, ker leseni material ni zadosti trpežen sprčo obilnega prometa. Že dolga leta prosimo za novi železobetonski most, a zaman. Treba je naglasiti dejstvo, da vse od Sv. Jakoba pri Ljubljani pa do Litije ni nobenega mostu preko Save. Že iz tega razloga bi potrebovala Litija trden most. Po uradnem dovoljenju smejo preko našega mostu le tovori do dveh ton, kar je pri današnjih razmerah skoro iluzorno.

Iz Trbovelj

1— Opozarjamo občinstvo, da bo stari srebrni denar po din 10 in stari kovanci po din 2 ter 0.50 din umaknjeni iz prometa, 10 dinarski kovanci 31. avgusta 1940, dvodinarski 16. avgusta t. l. in kovanci po 50 par 16. avgusta t. l. Omenjeni denar se lahko zamenja pri blagajnah Narodne banke in pri državnih finančnih ustanovah.

1— Himen. Na sv. Planini sta se poročila strojni inženjer g. Franc Pintar in gđ. Marta Božič iz znanih trboveljskih rodbin. Mladoporočencema naše iskrene čestitke!

1— Osebnih sprememb pri rudniku. Generalno ravnanje TPD je imenovalo inž. Milana Jenčiča za obratovodjo tukajšnje elektrarne, inž. Pavla Gašparina pa za obratovodjo v Rajhenburgu. Inž. Grm Franjo je premeščen k rudniku v Kočevju.

1— Čestna razsvetljava ob cesti Vode-Trbovlje trg je že par dni pokvarjena, in vlada ob vsej progi ponudi egiptovska tema. Uprava elektrarne se naproša, da nedostatek popravi čimprej.

Iz Gornje Radgone

gr— Lepo uspela lutkovna prireditev. V torkle je imela naša mladina prijeten večer, ki je bil v razvedrilo tudi odraslim. Na svoji turneji po Apaški kotlini in Slovenskih gorah so se pri nas pomudili ta dan ptujski lutkarji. Priredili so lutkovni igri »Razbojnik Moroz« (po pravljici Milčinskega) in »Dobrota sirota« (po narodni basni). Izvedba obeh predstav je pokazala, da so se mladi ptujski lutkarji prav dobro pripravili na to svojo turnejo. S svojimi nastopi si pridobivajo nemajhne zasluge za dvig slovenske besede v teh obmejnih krajih.

Slovo od šole

Kranj, julija
Na Vidov dan so se dekle ljudske šole v Kranju prisrčno poslovile od svoje vzorne vzgojiteljice, šolske upraviteljice ge. Franje Puc-Vodenikove. Gđ. Pipanova, začasna upraviteljica, je v lepem nagovoru očrtala njeno 36-letno vestno delo na šolskem področju, a gđ. Bidovecva se je poslovlila od nje s prigodno deklaracijo. Za lepe poslovilne besede se je gosipa iskreno zahvalila z željo zavodu, da bi še naprej čim lepše uspeval. Ga Franja Puc-Vodenikova, ki je po rodu iz Ljubljane, je službovala v raznih narodno ogroženih krajih Spodnje Stajerske, kjer si je pridobila mnogo zaslug za kulturni dvig našega naroda.

Zadnjih 15 let je bila gosipa šolska upraviteljica na dekliskih šolah v Kranju. Tu si je mnogo prizadevala, da si je Kranj zgradil moderno ljudsko šolo, ki je v ponos mestu in lep zgled drugim krajem. Zelo pošteno in delovito je delovala tudi v raznih nacionalnih in humanitarnih društvih. Zlasti ji mora biti hvalno naše glavno narodno obrambno društvo, naša Družba sv. Cirila in Metoda, za njeno zgledno podrobno delo. V znak iskrene hvalečnosti je gosipa prejela od družbe diploma Pa tudi podružnica Rdečega križa, Sokol in druga društva cenijo njeno delo.

Ko odhaja ga. Franja v zaslužni pokoj, odhaja v zavesti, da je seme, ki ga je ne prestanto sejala v mlade duše, rodilo že stoteren sad. Vsi smo ji hvalečni, za njeno nemorno delo v šoli in izven nje. Želimo ji še dolgo vrsto let v zdravju in zadovoljstvu!

R A D I O

Petek, 12. julija

Ljubljana 7: Jutrnji pozdrav, napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Naši zbori (plošče). — 12.30: Poročila, objave. — 13: Napovedi. — 13.02: Radijski orkester. — 14: Poročila. — 14.10: Turistično poročilo. — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Zagrebški program pred 400 leti. — 19.40: Objave. — 20: Navodila planincem. — 20.10: Ali se more žena uveljavljati v vsaki obrti (gđ. Fr. Gruđen). — 20.30: Viołinski koncert g. Karla Rupla, spremlja g. prof. M. Lopotšek. — 21.15: V sodobnem ritmu (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za boljše voljo igra radijski orkester. — Beograd 19.40: Narodna glasba. — 20.10: Zborovski petje. — 20.30:

Iz Maribora

a— Za izenačenje mariborskega gledališča z oblatinskimi gledališči. Že več kot 10 let se bori Narodno gledališče v Mariboru za višjo odmero državne subvencije, ki znaša za Maribor skoro polovico manj, kakor jo dobivajo ostala oblatinska gledališča, medtem ko bi moral baš Maribor kot obmejna kulturna postojanka uživati iz drugih naslovov še posebej, tako zvane reprezentativne ugodnosti, ki naj bi omogočile tolikanj zaželeno povečanje osebja. Prosnje so bile doslej brezuspešne. Zdjaj pa je upravnik narodnega gledališča g. dr. Radovan Brencić storil potrebne osebnostne korake v Beogradu, kjer je zboroval kongres Zveze jugoslovenskih igralcev, ki se je na osebno priporočilo g. Rasbergerja kot predsednika mariborskega združenja igralcev s posebno vnaprejšnjo zavzeto za čim ugodnejšo in čim prejšnjo rešitev tega vprašanja. Oficijsko je bila započeta ta akcija s posebno deputacijo pri prosvetnem ministru g. dr. Korošcu, ki je obljubil svojo pomoč. Končni uspeh je odvisen od odločitve finančnega ministra. Maribor z gotovostjo pričakuje, da bo ta dolgoletna krivica kulturnemu Mariboru popravljena že z novo sezono.

a— Plemenita žena je umrla. Danes popoldne bodo pokopali na pokopniškem pokopališču blago gospo Amalijo Lenardičovo rojeno Škabarjevo. Ni mogla prebrati smrti svojega soprega. Tih, mirno je živela s svojo hčerko edinko. V januarju letos se je preselila s svojo hčerko v Zagreb, kjer pa je kmalu zatem nevarno zbolela. Zaman je iskala pomoči pri zdravnikih. Zaželela si je nazaj v Maribor, ki ga je tako zelo ljubila. Zatekla se je v mariborsko bolnišnico, kjer je bila deležna skrbne nege in pomoči. Toda bolezen je bila neozdravljiva. Plemenita pokojnica je bila dobro srčna gospa, ki je vsakomur pomagala. Bila je zavedna narodna žena, ki je še v zadnjih trenutkih mislila na rodno krajevsko zemljo. Ohranimo ji trajen spomin, žalujemo naše globoko sožalje!

a— Smrt uglednega veleposestnika. Pri Sv. Martinu pri Vurbergu je preminil ugledni veleposestnik g. Ivan Klemenčič, ki ima velike zasluge za gospodarski napredek domačega kraja. Odklikovan je bil z zlato kolajno. Včeraj popoldne je bil iz hiše žalosti na domače pokopališče pogreb blagega pokojnika, ki ga je spremljalo na njegovi poslednji poti množica znancev in prijateljev. Vrlemu možu časten spomin, žalujemo svojem našo iskreno sožitje!

a— Poročilo. Poročili so se znani sportnik g. inž. Fedor Horáček in učiteljica gđ. Vida Vesnaverjca, tehnični uradnik g. Bela Olajš in gđ. Doroteja Kraljeva. Obilo sreče!

a— Šahovske novice. Ob priliki predsmotnega šahovskega tekmovanja S. K. »Vidmarja« so bili doseženi sledeči rezultati: Ketiš: Čertalič 1:0, Marvin: Lukeš jun. 1:0, Skralovnik: Hvalič 1:0, Seneković: Peče 0:1, Kukovec: Reisberger 1:0. Partiji med Lukešem sen. in Geržljem ter Kusterjem in Sonanom sta bili preločeni. 10. kolo bo v petek 12. t. m. Stanje po 9. kolu je sledeče: Kuster 7(1), Gerželj in Kukovec 6(2), Čertalič in Lukeš sen. 5(1), Marvin 4 in pol(1), Peče in Reisberger 4 in pol, Sonan 4(1), Ketiš 1, Skralovnik 3 in pol(1), Lukeš jun. 2, Seneković 1(1), Hvalič 0(1).

a— Pomota je nastala v včeraj objavljeni osmrtnici po pokojni Amaliji Lenardičevi, rojeni Škabarjevi. Pravilen primlek je Lenardič, ne Lenarčič.

a— Rajši v smrt ko v ječo. Kovača Mihaela Novaka, ki je bil v zvezi z umorom v Bučevcih obsojen na tri in pol leta ječe, so orožniki odvedli z vlakom proti Sremski Mitrovici, kjer naj bi bil Novak nastopil svojo zaporno kazen. Pri postaji Martincih pa je Novak nenadno izginil iz vagona. Pozneje so ga našli mrtvega ob železniški progi. Rajši je šel v smrt ko v ječo. Svojim znancom je pred odhodom dejal, da ga živga ne bodo več videli.

a— Zažgal domačijo, da je lahko pri sosedu vionil. Pri Rantaševih v Zasavcih pri Krizevcih na Murskem polju so doživeli grozno noč. V zadnjem trenutku so se rešili iz goreče domačije. Med požarom, ko so bili vsi domači in sosedje zaposleni pri gašenju, pa je bilo vioniljeno pri sosedu Mavrenu. Orožnikom je bila takoj jasna zveza med obema dogodkoma. Ubrali so

pravilno sled in prišli 21 letnega Rudolfa Stanjka, ki je bil popolnoma vinen. Stanjko je priznal, da je pri Rantaševih zažgal, da je lahko potem nemoteno opravil svoj tatinski posel pri sosedovih.

Iz Celja

e— H koncertu »Trboveljskega slavčaka«, ki bo v nedeljo 14. t. m. z začetkom ob pol 11. dopoldne na dvorščini vojašnice kralja Petra, je vabljeni tudi občinstvo iz Celja in okolice. Koncert bo nudil lep umetniški užitek.

e— Pravoslavna služba božja v celvi sv. Save bo v nedeljo 14. t. m. izjemno že ob 9. dopoldne in ne kakor navadno ob 10.

e— Drugo obvezno zaščitno cepljenje otrok proti davici bo še danes in jutri od 8. do 12. dopoldne v prostorih mestnega fizikata na mestnem poglavarstvu.

e— Plačilo občinskih davšnin. Mestno poglavarstvo v Celju opozarja hišne posestnike in lastnike vozil, da so 1. t. m. zapadli v plačilo 5-odstotni najemniški vinar in 2-odstotna kanalska naklada za letošnje tretje četrtletje, vodarina in števina za letošnje drugo četrtletje in drugi obrok davščine na vozila za l. 1940/41. Stranke naj plačajo zapadle obroke zanesljivo do 10. avgusta pri mestni blagajni. Po preteku tega roka bo mestno poglavarstvo zaračunalo zakonite 6-odstotne zamudne obresti. Plačila, ki bodo po preteku šestih tednov od dneva dospelosti zastala, bodo izterjana z izvršbo.

e— Velik požar v Gaberju. V sredo ponoči se je poročilo nebo nad Gaberjem in Sp. Hudinjo pri Celju. Vnelo se je veliko, po lanskem požaru obnovljeno in modernizirano gospodarsko poslopje poleg vile »Li-

vade« na Mariborski cesti v Gaberju, last veleposestnice ge. Adele Dečkove, vdove po znanem narodnem voditelju dr. Ivanu Dečku. To gospodarsko poslopje je bilo že dvakrat žrtev ognja. V sredo zvečer pa je začelo goreti v srednjem delu v prvem nadstropju poslopja, kjer je bil stroj za rezanje. Ogenj se je hitro razširil na vse ostreže in na veliko zalogo sena in slame. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Gaberja, Celja in škoške vasi. Gasilcem se je po požrtvovalnem in napornem delu posrečilo v dveh urah pogasiti ogenj in rešiti del poslopja. Ogenj je uničil ostreže in gorljive dele v prvem nadstropju, hmeljsko sušilnico in veliko zalogo sena in slame. Škoda znaša okrog 150.000 din, a je le delno poravnana z zavarovalnico. Kaže, da je požar zanetil zločinca roka. Tudi glede zadnjih dveh požarov v Arji vasi in Levcu sumijo, da ju je zanetil neznan požigalec.

e— Samomor z aparatom za ubijanje goved. V nedeljo se je 39letni duševno bolni gostilničar, mesar in posestnik Bogomir Brezinešek v Rogatcu zaprl v svojo sobo, pripravil aparat za ubijanje goved in se z njim usmrtil. Brezineška so takoj pogrešili. Njegova žena je našla vrata spalnice od znotraj zapahnjena. Poklicala je ljudi, ki so vdrl v sobo. Brezinešek je ležal oblesni strani pa mu je tekla kri. Sleherna pomoč je bila izključena. Brezinešek se je zdravil nekaj časa v umobolnici v Novem Celju. Ker se mu je zdravje izboljšalo, so ga poslali domov. Pozneje pa se je zdravje spet poslabšalo in Brezinešek se je pričel bati, da ne bo moral spet v umobolnico. V trenutku popolne duševne zmedenosti si je naposled končal življenje.

Gospodarstvo

Poslovanje ljubljanskega Pokojninskega zavoda

V nedeljo, 14. t. m. bo v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani XIX. redni občni zbor Pokojninskega zavoda za nameščence, ki bo razpravljal in sklepal o poslovanem poročilu upravnega odbora za leto 1938 in 1939. Za ta občni zbor je upravni odbor izdal obširno tiskano letno poročilo, iz katerega posnemamo naslednje podrobnosti:

Imovina je narasla na 522 milijonov

Bilanca za leto 1939 izkazuje nadaljnje povečanje zavodovih aktiv, in sicer na 522 milijonov din nasproti 484 milijonov v prejšnjem letu in 444 milijonov v letu 1937 in 429 milijonov v letu 1936.

Od celotnih aktiv je lani ob koncu leta odpadlo na blagajno, Pošto hranilnico in vloge pri denarnih zavodih 40.4 milijona din nasproti 39.4, 24.0 in 26.1 milijona din v prejšnjih dveh letih.

Državnih, banovinskih in drugih vrednostnih papirjev je imel Pokojninski zavod lani ob koncu leta za 96.2 milijona din nasproti 81.6, 67.5 in 56.8 milijona din v prejšnjih treh letih. Postavka vrednostnih papirjev se je torej v zadnjih treh letih povečala za skoro 400 milijonov dinarjev ali za 70%.

Nepremična imovina je prav tako v zadnjih letih precej narasla in je dosegla ob koncu preteklega leta vrednost 99.7 milijona din nasproti 88.8, 87.5 in 70.1 milijona din v prejšnjih treh letih.

Le v manjši meri pa so v zadnjih letih narasla posojila, ki so izkazana v bilanci za preteklo leto v višini 199.6 milijona din nasproti 196.1, 185.4 in 181.1 milijona din v prejšnjih treh letih. Od posojil je lani odpadlo na menična posojila 26.3, na hipotekarna 75.4, na stavbna 25.1 in na posojila z banovinskim jamstvom (Kranjske dež. elektrarne) 40.0 milijona din.

Premijska rezerva

Premijska rezerva v oddelku za obvezno zavarovanje je lani narasla na 473.5 milijona din nasproti 441.2, 406.4 in 373.5 milijona din v prejšnjih treh letih. Premijska rezerva za neobvezno zavarovanje pa znaša 28.8 milijona din nasproti 26.5, 23.8 in 17.9 milijona din v prejšnjih treh letih.

V obveznem oddelku je bil lani zabeležen poslovni primanjkljaj v višini 3.2 milijona din, medtem ko je ta oddelek v letu 1938 izkazal poslovni prebitke v višini 2.0 milijona din, v letu 1937 poslovni prebitke v višini 1.5 milijona din in v letu 1936 poslovni prebitke v višini 0.1 milijona din. Lanski poslovni primanjkljaj obveznega oddelka je nastal izključno zaradi tečajne izgube pri vrednostnih papirjih, ki je v tem letu znašala 4.9 milijona din, medtem ko je izkazala bilanca za leto 1938 tečajni dobiček pri vrednostnih papirjih v višini 2.7 milijona din, v letu 1936 pa tečajni dobiček v višini 3.1 milijona din. Če ne bi bilo lani te tečajne izgube, bi obvezni oddelk zabeležil približno 2 milijona din poslovnega prebitka. Gospodarski račun neobveznega oddelka pa je lani izkazal 0.56 milijona din poslovnega prebitka, to je skoro enako kakor v zadnjih dveh letih.

Primanjkljaj obveznega oddelka

Poslovni primanjkljaj obveznega oddelka, ki je lani, kakor rečeno, znašal 3.2 milijona din in je predvsem posledica nazadovanja tečajev državnih papirjev, je povzročil, da se je celotni primanjkljaj obveznega oddelka dvignil na 65.1 milijona din nasproti 62.0, 64.0 in 65.5 milijona din v prejšnjih treh letih. Od celotnega primanjkljaja obveznega oddelka odpade 22.5 milijona din na valorizacijo prevzetih obvez iz zavarovanja pred letom 1923, nadalje 27.3 milijona din na odpise na nepremičninah, na terjatvah in inventarju (prejšnje leto 25.4), 5.3 milijona din na tečajno in valutno razliko pri vrednostnih papirjih (prejšnje leto 0.3) in 10.1 milijona din na zvišanje premijske rezerve zaradi strožje računanja rokov in pričakovane višje invalidiziranja v prihodnosti (prejšnje leto 9.1).

Obrestovanje naložene imovine

V lanskem letu je bilo obrestovanje povprečno naložene imovine naslednje:

	donos	obrestovanje
vrednostni papirji	6.49 milj. din	7.34%
vloge pri den. zavodih	1.42 <	< 3.61%
posojila	14.93 <	< 8.17%
nepremičnine	2.74 <	< 3.03%
skupaj	25.59 <	< 6.38%

Celotno obrestovanje naložene imovine je lani znašalo 6.38% nasproti 6.57% v letu 1938, 6.62% v letu 1937 in 6.83% v letu 1936. Odstopke obrestovanja torej vsako leto nekoliko nazaduje. Najbolj je v zadnjih letih nazadovalo obrestovanje naložb v vrednostnih papirjih, ki je znašalo leta 1936 še 9.22% in naslednje leto 8.18%, lani pa le 7.34%. Obrestovanje posojil se je v zadnjih letih le malo spremenilo, obrestovanje nepremičnin pa se je za malenkost dvignilo na 3.03% nasproti 2.96% v letu 1936.

Celotni dohodki obveznega oddelka od zavarovalnih prispevkov in od donosa imovine so lani znašali 60 milijonov dinarjev, dohodki neobveznega oddelka pa 3.4 milijona din. Čisti upravni stroški so lani narasli na 3.66 milijona din nasproti 3.53, 3.71 in 3.22 milijona din v prejšnjih treh letih.

Skoro 13.000 zavarovancev

Število zavarovancev je lani naraslo na 12.968 nasproti 12.342, 11.793, 10.909, 10.373, 9934 in 9595 v zadnjih šestih letih.

Od gornjega celotnega števila zavarovancev je bilo lani ob koncu leta iz državne banovine 10.162 zavarovancev ali 78.4%, iz Dalmacije pa 2806 ali 21.6%. Razdelitev zavarovancev po gospodarskih strokah pa kaže, da je lani ob koncu leta odpadlo 1442 zavarovancev na denarne zavode in zavarovalnice, 3015 na trgovino in špedicijo, 1236 na rudarstvo in kovinarstvo, 4460 na ostalo industrijo in 2815 na ostale poklice.

Razdelitev zavarovancev po plačilnih razredih pa kaže naslednjo razporeditev: I. plačilni razred 424, II. razred 468, III. razred 1557, IV. razred 1864, V. razred 1321, VI. razred 1978, VII. razred 800, VIII. razred 778, IX. razred 699, X. razred 564, XI. razred 438, XII. razred 610, XIII. razred 339, XIV. razred 1128. Največ zavarovancev odpade na VI. razred, namreč 15.3%. Ob koncu lanskega leta je odpadlo 18.9% zavarovancev na prve tri plačilne razrede (do 12.000 din letne plače) nasproti 20.8% v letu 1936. V visokih plačilnih razredih, to je od VIII. do XIV. plačilnega razreda z letno plačo 30.000 do 54.000 in več pa je bilo lani ob koncu leta 35% vseh zavarovancev nasproti 32% v letu 1936.

Prispevki so narasli na 34 milijonov

Celotni predpis prispevkov je lani znašal v obveznem oddelku 33.9 milijona din nasproti 32.4, 31.2 in 28.8 milijona din v prejšnjih treh letih. Od celotnega predpisa prispevkov je odpadlo 25.1 milijona din ali 75.5% na Slovenijo in 8.2 milijona din ali 24.5% na Dalmacijo. Zaostanki na prispevkih so ob koncu lanskega leta znašali 3.6 milijona din, od česar je odpadlo 52% na Slovenijo in 48% na Dalmacijo.

2.500 rentnikov

Skupno število rentnikov se je lani dvignilo na 2510 nasproti 2419, 2336 in 2208 v prejšnjih treh letih. Od lanskega števila 2510 rentnikov je odpadlo 1288 na invalidske in starostne rente, 805 na vdovske rente in 417 na vzgojne prispevke. Čisti letni prirastek na rentah, ki je v letih krize naglo narasel, je v zadnjih letih zopet precej nazadoval. Leta 1934 je znašal absolutni prirastek 225 rentnikov, naslednje leto 155, leta 1936. 128, predlanski pa le 83 in lani 91.

Z naraščanjem števila rentnikov je narasla tudi rentna vsota in je bilo lani izplačanih na rentah 16.9 milijona din nasproti 15.8, 14.7 in 13.5 milijona din v prejšnjih treh letih.

Proti privilegijem tujih petrolejskih podjetij

Ponovno smo že poročali o korakih, ki so jih napravile naše gospodarske organizacije proti privilegijem tujih petrolejskih družb. Zbornica za TOI v Ljubljani je sedaj obnovila akcijo proti tem neupravičenim privilegijem in je poslala trgovinskega ministra dr. Andreusa spomenico, ki pravi med drugim naslednje:

Zbornica smatra za svojo dolžnost, opozoriti na veliko nezadovoljstvo in upravičeno ostro kritiko vseh trgovskih krogov zaradi velikih, z ničemer utemeljenih privilegijev, ki jih uživajo velika tuja petrolejska podjetja v nasprotju s domačimi glede monopolne takse na petrolej. Dočim je za velika tuja petrolejska podjetja v kartelu določena ugodnostna taksa 2 din za kilogram, morajo vsa druga do-

mača in izvenkartelna podjetja iste stroke plačati 3.75 din za kilogram.

To različno postopanje se občuti v trgovinskih vrstah kot kršitev davčne enakosti, ki mora biti podlaga davčne morale. Zato se v vsej naši javnosti čujejo v zvezi s privilegiji tujih petrolejskih podjetij stalno upravičene kritike. Dalekosežni privilegij tujih podjetij nasproti domačim je docela neupravičen. Glede fiskalnih davšnin so bili doslej tretirani vi državljani in vsa podjetja enako. Postopek pri monopolski taksi za petrolej je torej edinstven in pomeni nevaren precedenčni primer. Zbornica posebno opozarja na dejstvo, da je zaradi tega privilegija tujih podjetij onemogočeno delo domačih podjetij iste stroke in je s tem na docela neutemeljen način odvzeta eksistenčna možnost velikemu številu trgovcev - uvoznikov petroleja in naftnih proizvodov, ki so se desetletja bavili z uvozom teh predmetov. Takšnim tvrdkam, ki so prej s poštnim delom redno oskrbovale naš trg, se ne more enostavno onemogočiti vsako poslovanje samo zaradi koristi nekaterih velikih tujih podjetij. Pa tudi interesi rednega oskrbovanja trga s petrolejem in drugimi proizvodi nafte je nujna in zahteva, da se ta krivica odpravi in da se predpiše enaka monopolna taksa vsakemu uvozniku petroleja in drugih naftnih proizvodov.

Gospodarske vesti

— Konferenca italijanskih in jugoslovenskih industrijcev na Bledu. Včeraj se je pričela na Bledu konferenca zastopnikov jugoslovenske in italijanske tekstilne industrije. Na konferenci sodelujejo tudi službeni delegati obeh držav. Zastopniki italijanske tekstilne industrije so prispeli na Bled že včeraj popoldne, kjer so jih že pričakovali zastopniki jugoslovenske tekstilne industrije. Jugoslovensko delegacijo tvorijo pa dva zastopnika tekstilne industrije iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Najvažnejše vprašanje, o katerem bodo razpravljali na tej konferenci, je določitev cene bombažni preji, ki jo bo dobavila Italija Jugoslaviji v smislu sklenjenega trgovinskega sporazuma, okrog 8 milijonov kilogramov.

— Nova organizacija kontrole zunanje trgovine. Iz Zagreba poročajo, da se na merodajnih mestih v Beogradu in Zagrebu proučuje načrt uredbe o ureditvi kontrole zunanje trgovine. To vprašanje je postalo aktualno po končani organizaciji direktije za zunanjo trgovino. Po načrtu nove uredbe naj bi se pri direktiji koncentrirala vsa kontrola zunanje trgovine. Zaradi končne redakcije načrta uredbe bodo v prihodnjih dneh še konference med zainteresiranimi državnimi ustanovami in predstavniki banovine Hrvatske. V tej zvezi bo likvidirana tudi delegacija prejšnjega Zavoda za zunanjo trgovino v Zagrebu. Ni pa še znano, ali bo ustanovljen poseben urad za zunanjo trgovino banovine Hrvatske in v kakšni obliki.

— Možnost uvedbe privatnega kliranga z Grčijo. Poročali smo že, da so se v Beogradu pričela trgovinska pogajanja z Grčijo, ki se tičejo predvsem vprašanja ureditve plačilnega prometa. Ker pri zadnjih pogajanjih, ki so bila v aprilu t. l. v Atenah, ni prišlo do sporazuma glede nove ureditve kliranga, je avtomatično stopil v veljavo režim plačila v devizah za ves medsebojni promet. Pri sedanjih pogajanjih v Beogradu, vodi našo delegacijo pomočnik trgovinskega ministra dr. Sava Obradović, v delegaciji pa je tudi ravnatelj devizne direktije Narodne banke Kosta Ljubisavljević. Po najnovejših informacijah je verjetno, da bomo ponovno uvedli klirinski plačilni sistem, samo s to razliko, da bo uveden privatni klirang, ki bo podoben klirangu z Bolgarijo in z Nemčijo. Namesto dosedanjih bonov, ki jih izdaja Grška banka, bodo naši izvozniki dobili klirinske čeke ostanke klirinske nakaznice in bodo lahko neposredno vršili obračunavanje s pooblaščenimi denarnimi zavodi. V

zvezi s pogajanjimi poročajo iz Beograda, da je 4. t. m. znašal saldo grško-jugoslovenskih bonov v obтку 39.1 milijona drahem, saldo blokiranih terjatev pri Narodni banki pa 0.8 milijona din.

— Ureditve prodaje drv v banovini Hrvatski. Ban banovine Hrvatske je izdal naredbo o omejitvi prodaje drv na področju banovine Hrvatske, ki določa, da mora vsak proizvajalec drv polovico svoje proizvodnje zadržati ostanke prodati do konca septembra za potrebe banske oblasti in njenih ustanov, mestnih poglavarstev, socialnih ustanov, javnih in privatnih nameščenecv in delavcev ter ostalega prebivalstva. Trgovci pa so dolžni od proizvajalca zaključene količine na račun gornje polovice zadržati ostanke prodati izključno za navedene potrebe. Proizvajalci in trgovci drv morajo v osmih dneh prijaviti proizvodno ostanke zaloge. Sreska načelstva in mestna poglavarstva morajo zbrati podatke o javnih in privatnih potrebah glede drv na svojem področju in te prijave dostaviti oblastnemu nadzorništvu za cene. Obenem je ban izdal odlok, s katerim se maksimirajo prodajne cene drv za posamezne kakovosti.

Borze

11. Julija

Na jugoslovenskih borzah notiralo nemški klirinski čeki nespremenjeno 14.70 — 14.79. Grški boni so se v Zagrebu trgovali po 35.50, v Beogradu pa po 34.55. V bolgarskih klirinskih čekih je prišlo v Beogradu do prometa po 90.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je Vojna škoda pri mlačni tendenci trgovala po 423 (v Beogradu po 428). V ostalih vrednotah ni bilo zaključkov.

DEVIZE

Ljubljana. Oficialni tečaji: London 165.46 — 168.66, New York 4425 — 4485, Curih 1004.94 — 1014.94. Tečaji na svobodnem trgu: London 204.65 — 207.85, New York 5480 — 5520, Curih 1241.85 — 1251.85. Curih. London 164.50, New York 441.50, Milan 22.30, Madrid 40, Berlin 176.75.

EFEKTI

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 422 — 424 (423), 4% agrarne 50 den., 4% severne agrarne 50 bl., 6% begluske 75 den., 6% dalm. agrarne 71.50 bl., 6% šumske 71 den., 7% invest. 94 den., 7% Blair 91 bel., 8% Blair 96.50 den.; delnice: PAB 195 bl., Trboveljska 315 — 320, Gutmann 55 den., Sečera Osijek 245 den., Sečera Veliki Bečkerek 500 den., Isis 32 den., Oceania 550 den., Jadranska 400 den.

Beograd. Vojna škoda 428.50 den. (428), 4% agrarne 51.50 den., 6% begluske 77.50 bl., 6% dalm. agrarne 70.25 — 71.6% šumske 69.50 — 70.50, 7% invest. 97 den., 7% Seligman 101.50 den., 7% Blair 92.50 den. (92.50), 8% Blair 96.50 den., Narodna banka 7950 — 8050, PAB 194.50 — 196.50 (196 — 197).

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago. 11. julija. Začetni tečaji: pšenica: za julij 74.50, za sept. 75.25, za dec. 76.50; koruza: za julij 61.75, za sept. 59.75, za dec. 55.75.

+ Novosadska blagovna borza (11. t. m.) Tendence nedoločene. Pšenica: baška, baranjska in banaška 78 kg, 2%, 242; sremska in slavonska 78 kg, 2%, 239 (v ceni pšenice je že vračunana marža 12 din za trgovino v smislu uredbe o prisilnem odkupu pšenice in koruze od 22. t. m.). Rž: baška in banatska 220 — 222.50. Ječmen: baški in sremski 212 — 215. Oves: baški, sremski in slavonski 238 — 240. Koruza: bela 192, rumena 182 (z vračunano maržo 12 din v smislu uredbe). Moka: baška in banatska »og« in »og« 365 — 375; »2« 342.50 — 352.50; »3« 322.50 — 332.50; »4« 302.50 — 312.50; »7« 272.50 — 282.50; »8« 175 — 180. Otrobi: baški in sremski 162.50 — 165; banatski 160 — 162.50. Fižol: baški in sremski beli brez vreč 435 — 440.

V času letovanja so potrebne spremembe na dolenskih progah

Dol. Toplice, 11. julija
Dolenska je vsako leto bolj obiskovana od letoviščarjev in se posamezni kralji čedaje bolj uveljavljajo kot letoviščarski kralji. Zlasti Dol. Toplice s svojo dobro zdravilno vodo imajo od leta do leta več gostov. Kot edino dolensko zdravilišče, ki ga obiskujejo ljudje iz vseh stanov, zaslužio posebno pozornost, kar naj bi tudi železniška uprava upoštevala. V mislih nam je boljša zveza z Ljubljano, zlasti zjutraj. Potniki, ki potujejo iz Ljubljane s prvim jutrnjim vlakom, morajo ostati v Novem mestu do drugega vlaka, kar nimajo zveze s Strazho—Toplicami. Bilo bi železi, da bi železniška uprava vsaj za čas glavne sezone odredila, da bi vlak, ki vozi iz Novega mesta v Strazho tako, da pride v Strazho malo pred sedmo uro, vozil takoj po prihodu ljubljanskega vlaka. S tem bi ime-

li potniki direktno zvezo. Ker s tem vlakom prihaja tudi pošta, bi lahko letoviščarji dobivali pošto že v dopoldanskih urah, medtem ko morajo čakati zdaj do poldneva. Ker so med kopalskimi gosti tudi poslovni ljudje, jim pač ni vseeno, kdaj dobe pošto.

Omenjeni vlak je sicer med šolskim letom dijaški vlak, ki vozi dijake v Novo mesto, vendar bi ne bilo pretežno, če bi med počitnicami, ki je v zdravilišču glavna sezona, vozil nekoliko pozneje. S tem bi bilo vsem ugodno. Tudi potniki, ki imajo opravka v Novem mestu, bi s tem nič ne zamudili, ker bi vlak še zmerom pravočasno dospel v Novo mesto ali pa bi se lahko odpravili s prvim vlakom v Novo mesto. Kopalskim gostom bi bilo zelo ustrezno, če bi vlak vsak dan vozil tako, kakor vozi ob nedeljah.

Št. Lambert je dobil gasilski dom

Zagorje, 11. julija
Mlada, delavna gasilska četa v št. Lambertu, se pod vodstvom šolskega upravitelja g. Jarnovica prav lepo razvija. Ko je uprava priskrbelo potrebno gasilsko orodje, so začeli razmišljati o postavitvi lastnega doma. Domačini so dobro razumeli to potrebo in vsak je po svojih močeh storil dolžnost, da so v nedeljo že blagoslovili svoj Gasilski dom. Nova stavba pričla, da so šentlamberčani v vsakem pogledu podjetni in napredni. Slavnosti se je udeležilo več zastopnikov bližnjih gasilskih čet z župnim predsednikom Dolinarjem na čelu. Z zadovoljstvom sta bila sprejeta pomenljiva govora gg. Jarnovica in Dolinarja.

Ker je bila to nedeljo običajna letna počastitev slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda v tamošnji kapeli, ki jo je bil zgradil pokojni župnik Berce, je prišlo tudi več drugega narodnega občinstva v napredni št. Lambert. Pri slavnosti in zabavi, ki je sledila

Vožnja po berlinskih ulicah

Grof Ciano in nemški zunanji minister v. Ribbentrop se peljeta skozi Berlin

Krillati pevci postajajo zvezdniki

Mož, ki uči kanarčke peti

Pavel Fodor v Budimpešti je menda eden najbolj nenavadnih pevskih pedagogov na svetu. Uči namreč kanarčke pravilnega in umetnega petja. Kajti, tako trdi ta mož, tudi žvrgolenje in melodije kanarčkov zahtevajo uka. Njegova naloga je, da spreminja krillate pevce v prave zvezdnike. Ena izmed temeljnih zahtev pravilnega petja je pravilna izgovorjava glasov in to velja za kanarčke prav tako kakor za ljudi.

V prvem razredu Fodorjevega zavoda stoji instrument, ki je napolnjen z vodo in ki proizvaja globok, temen, čist zvok, kakršnega poznamo iz petja dobrih kanarčkov. Ob tem instrumentu opravljajo drobne ptice prvo stopnjo učenja, nato morajo s svojim učiteljem skozi vse nadaljnje stopnje izobrazbe. Tako šola Pavel Fodor, ki posveča že dvajset let vsako prosto minuto svojim malim prijateljem, gojenecem, ki so mu jih zaupali, in jih spreminja v dovršene pevce. Ne imenujejo ga neupravičeno »profesorja pevške akademije za kanarčke«. Iz svoje prakse zna povedati marsikaj zanimivega.

»Vidite, pripoveduje svojemu obiskovalcu, tu je samica, ki je dolgo časa nedostopna. Nekega dne sem opazil, da mora

mladi dami neki gost mojega konservatorija ugajati. Glas nekega drugače na zunaj malo opaznega samca je moral zbuditi njeno zanimanje. Tvegala sem in sem samica spustila v kletko nedostopne device. Spočetka ga je opazovala z nezaupanjem. Ko je pa očrnil svoj kljun in začel iztresati najslajše melodije, je postala nenadno mehka in zaupljiva. S svojo čarobno pesmijo si je bil dobesedno osvojil njeno srce.«

Mehovi kot bencinski tanki

Posode iz platna in neoprena

V Ameriki jemljejo letala v novejšem času gorivo v platnenih mehovih s seboj. Ti mehovi so seveda nepropustni, ker so preparirani s kavčuku podobno snovjo, ki jo imenujejo neopren.

Nove »posode« za bencin je mogoče spraviti v vse mogoče kraje v ograjeno letala ter se ponašajo z različnimi prednostmi. Bencin jim ne škoduje, ker se od njega ne topi niti kavčuku podobna prepojilna masa. Če dobi meh luknjo, jo je

lahko popraviti. Nanjo enostavno prilepši krpo kakor na cev kakšnega kolesa.

Mehovi iz platna in neoprena so tudi manj nevarni nego dosedanj tanki, kajti celo tedaj, če jih preluknja krogla, ostavi na njih le majhno luknjico, ki jo hitro zamašiš, ne da bi bencin med tem iztekel. Ker je v takšnem mehu tudi manj zraka nad bencinom nego v kovinski posodi, je tudi nevarnost ognja dosti manjša.

Admiral Darlan

V zadnjih poročilih o pomorskih zadevah med Francijo in Anglijo se čisto pojavlja ime admiral Darlana, vrhovnega poveljnika francoske mornarice

Novo zdravljenje protina

Najnovejše raziskave so pokazale, da je protin, kakor vse bolezni presnove, hormonska bolezen, bolezen, ki nastaja zavoljo napačnega delovanja žlez. Zleze imajo svojo centralo v vmesnih možganih, ki urejajo njihovo delovanje, zato je berlinski zdravnik prof. Hermann Bernhardt začel razvijati novo metodo za zdravljenje te bolezni, ki vpliva na regulacijski sistem v vmesnih možganih, od koder dobivajo žleze z notranjim izločevanjem svoje impulze.

Na regulacijski sistem je mogoče vplivati zlasti z vplivanjem na žlezo možganskega podaljška, ki je v najtesnejši zvezi s središčni vmesni možganov. Nova zdravilna metoda prof. Bernhardta vzbuja v strokovnih krogih veliko zanimanja in obeta več uspehov nego staro zdravljenje z dieto, ki je ostajalo pogosto brez uspeha.

last. Premalo vroče sem jo ljubil. Krivec v vsej tej stvari sem jaz!

Potrkal je. Kakor hitro je stopil v krmo, so takoj spet zaklenili in zapahnila vrata.

Alcindora je pristopila k njemu:

»Kaj se vam je zgodilo? Takšni ste kakor smrt...«

»Profosovi ljudje so obkolili vso ulico,« je mehanično odvrnil.

Alcindora se je obrnila proti Luretu in Pankraciju, ki sta bila zaspala, ter ju pazljivo pogledala.

»Ne,« je dejala, »ta dva ga nista ovadila. Sicer je pa zdaj vse eno.«

Zamislila se je. Opazovala je Ponthusa, ki je negibno sedel na svojem stolu, zdaj bled kakor prikazen, zdaj ves zaripel, kakor so se menjavali prividi v njegovih možganih.

»Vi niste človek, ki bi se bal ječe, muk ali smrti,« je počasi izpregovorila. »In vendar vas vidim obupanega. Pod vašim obupom se skriva ljubezen.«

»Da!« je pritrdil Klotar komaj slišno, toda z občutkom neizmernega olajšanja, kajti v tej besedici »da« je bilo zapopadeno vse njegovo življenje.

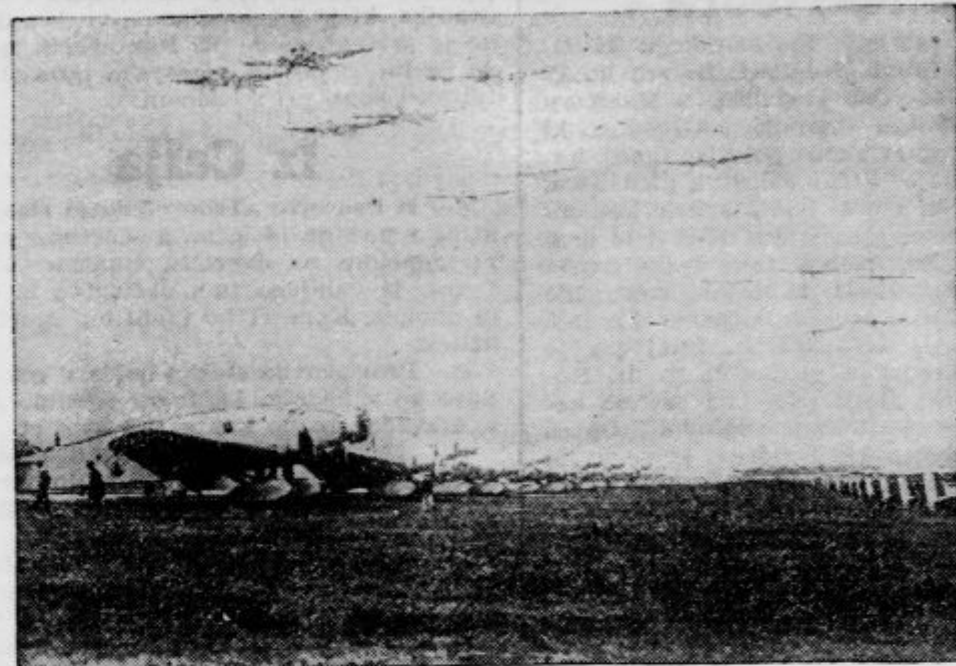
Nato je pogledal okrog sebe, kakor bi iskal poti: »Da imam vse kraljeve zaklade, bi jih dal, če bi mogel odložiti svojo smrtno uro do jutri...«

»Mislite, da so prišli res po vas in ne po koga drugega?« je vprašala Alcindora.

»Trdno sem prepričan!«

»Kaj morem storiti za vas?«

Krila med nebom in zemljo

Posnetek letališča nekje v Italiji

Predrzna štoklja

Posledica poletne kopeli v vaškem potoku

Mlado dekletko iz Kuldice na Lotiškem se je šlo v vročem dnevu kopat v neki potok. Ko je stopila iz vode, je obstala kakor od strele zadeta na mestu, kjer je bila pustila svojo obleko in perilo. Vse skupaj je bilo namreč izginilo. Žive duše ni bilo v bližini, a ko je pogledala malo naokrog

Če še ne veš, zdaj izveš:

da ima Turčija zaradi napetosti z Rusijo in Bolgarijo pod orožjem milijon mož; da je rumunska vlada zasedla vse petrolejske vrelce z vojaškimi stražami;

da so se v Bukarešti razširile vesti, da je Anglija prodala vse svoje delnice rumunskih petrolejskih podjetij Sovjetski uniji;

da je bil general Mittelhauser, poveljnik francoske vojske v Siriji, odstavljen, baje zaradi tega, ker se ni hotel pokoriti odredbam Petainove vlade;

da bo Francija pobeglo oklopnico »Strasbourg« in nekaj manjših vojniških ladij namore oborožila, da bo pripravljena za vse morebitne slučaje;

da je bil francoski prekomornik »Pasteur« v Betfordu na škotskem razorožen šele potem, ko so ga francoski mornarji skušali potopiti. Na ladji je bila večja količina streliva, katerega so angleške oblasti zasegle;

da poročajo italijanski listi o možnosti odstopa angleškega min. predsednika Churchill; da se je v Barceloni vkrcalo na neko ameriško ladjo nad tisoč ameriških državljanov iz Evrope;

da bodo nemške prebivalce v sovjetski republiki Moldaviji poslali v Nemčijo, do čim dobe Poljaki v Rumuniji pravico povratka v domovino;

da so v starih časih zaradi preprečenja kužni bolezni sekali mrlične na kose; da bodo začeli tkz. »arijske zakone« v nekaterih poklicih izvajati tudi na Madžarskem;

da je majhna republika Andorra zaprla svoje meje in povečala svoje redarske sile od šest na dvanajst mož;

da je te dni minilo pet let, odkar je bila sklenjena obnovitvena akcija v Moskvi. V tem času so zgradili v ruski prestolnici 500 novih stavb, 379 šolskih ploskev, 40 parkov, več bolnišnic, porodnišnic in sirotišnic, začeli pa so tudi graditi podzemsko železnico. Preko Moskve so zgradili deset novih mostov ter asfaltirali nad 3 milijone kvadratnih m površine trgov in ulic;

da je francoska vlada pozvala svoje vojake, ki so se umaknili na švicarska tla, naj se vrnejo v domovino;

da je skupina čeških novinarjev pod nemškim vodstvom obiskala Pariz.

Bodensko jezero se bo posušilo

Kakor je že davno znano, se Bodensko jezero počasi suši. Švicarski urad za vodno gospodarstvo je sedaj izračunal, da ga bo v 16.000 letih nadomestila kamenita in peščena puščava.

Ren in drugi pritoki prinašajo v jezero vsako leto nekoliko milijonov kubičnih metrov groblje in gramoza, tako da jezero počasi, toda nezadržno izgublja svojo globino. Mestec Rheineck je danes oddaljeno nad štiri kilometre od jezerskih bregov, a v 4. stol. je ležalo ob jezeru. Preden bo minilo 16.000 let, se tudi glede Bodenskega jezera seveda marsikaj lahko zgodi, česar danes ni mogoče napovedovati.

in dvignila oči tudi k nebu, je zagledala v zraku štokljo, ki je v svojem kljunu nosila vse, kar je Evina hči pogrešala. Predrzna tatica se ni prav nič zmenila za dekletove krike. Izginila je z vsemi obleči, brčkone za to, da bi z njimi postala svojim mladičem mehko gnezdo. Dekletu ni preostalo drugo, nego da se je skrila, dokler niso po dolgem času prišle mimo neke njene tovarišice, ki so jo opremile vsaj z najbolj nujnim, da se je lahko vrnila domov.

Nalomljeni nohti

Nalomljeni nohti nam zrastejo zopet dosti hitreje, če jih prav pogosto kopljemo v topli vodi. Ta voda naj vsebuje malo mila.

Težak položaj v Siriji

Kakor pravijo najnovejše vesti, se je položaj v Siriji zelo kompliciral. General Mittelhauser, ki je doslej poveljeval vojski v Siriji, je z vsem svojim štabom prestopil na angleška tla.

A NEKDOTA

Chesterton, debeli, in Bernard Shaw, suhi, sta se srečala v neki družbi.

»Vedno, kadar vas vidim,« je dejal Chesterton, »se mi dozdeva, da je nastala lakota.«

»Popolnoma prav,« je odgovoril Shaw. »A vedno kadar jaz vas vidim, se mi dozdeva, da ste vi tega krivi!«

VSAK DAN ENA

Čudno scene! Sliči prašiču, v katalogu pa je označeno za konja... (»Vart Hem«)

MICHEL ZÉVACO:

161

Don Juan

ROMAN.

XXIII.

ALCINDORA

Gospod Ponthuški je v mraku zagledal trojno vrsto leskečočih se reči, ki niso mogle biti nič drugega kakor konice sulic ali helebard. Takoj je uganil: oboroženci so bili razpostavljeni zaradi njega! Vendar si je dejal, da bi utegnili biti tudi navadna obhodna straža. Mrzel znoj mu je stopil na čelo.

»Nimam pravice, da bi se dal prijeti!« je zamrmral. »Leonora, ob enajstih moram biti pri tebi!«

Ubral jo je nazaj ter minil »Ježa«, ki mu noben žarek svetlobe ni prediral vrat in oknic. Brez naglice je dospel na drugi konec ulice, a tu ga je ustavil isti osorni krik:

»Stoji!«

Hladna, besna togota ga je pograbila. Toda nagon ga je opominjal, naj se brzda. Samo besede je bilo treba, pa bi ga Loraydan, če je bil tu, po glasu spoznal, in že bi bil prijatelj.

Klotar je molčal in krenil nazaj. »Naj bo,« si je rekel. »Ulica je obkoljena. Toda kdo pravi, da sem jaz tisti, ki ga iščejo? Kakor vse kaže, veliki profos vobče ne ve, kje sem. Da

je vedel, bi bil gotovo že za dne poslal pome. Nu, kaj hočemo? Ovir je ovira. Pustimo, da gre nevihta mimo. Ko ti ljudje opravijo svoje delo, pojdem. Časa imam še dovolj.«

V resnici pa je bil obupan.

Dobro je vedel, da so prišli ponj in po nikogar drugega. Vedel je, da ga bodo prijeli. Glas obupa mu je klical:

»Leonora je izgubljena! Izgubljena je!«

Kajti vse vprašanje, vsa nesreča je bila v tem: če bi ga prijeli ali ubili, je bila Leonora izgubljena. Z duhom jo je zagledal v Loraydanovi oblasti. Videl jo je v rokah Juana Tenorija kakor takrat, v parku Arronskega dvorca. Videl je njene solze. Slišal je, kako ga kliče na pomoč. Privid je bil tolikanj neznošen, da se je ugriznil v pest in divje zaklel. Plamen blaznosti mu je vzplapolal v možganih. Z besnim, brezumnim glasom je zakričal v noč:

»Loraydan! Loraydan! Loraydan!«

»Evo me!« je odgovoril v dalji glas, poln okrutnega veselja. »Evo me, Ponthus! Prihajam, prihajam le malce potrpi!...«

Čudno: Klotar ni slišal tega glasu, kakor ni bil slišal sebe, ko je klical Loraydana. Govoril si je: »A kdo, kdo bi me bil utegnil izdati? Bel-Argent? Morda. Ali tale dva? Nemara. Prazne domneve! Kaj za to, kdo me je izdal! Sam sem se izdal, to je tisto! Varuj se! Oh, varuj se pogubnih noči, ki jim zapoveduje Loraydan! Jaz se jih nisem varoval. Premalo sem mislil na to, da sta moje življenje in moja svoboda Leonorina

„Nova pot Jugoslavije“

Zanimiv prikaz nemškega novinarja v dunajskem listu

Pod naslovom »Nova pot Jugoslavije« objavljajo »Neues Wiener Tagblatt« dopis svojega beograjskega poročevalca Habigerja. Po članku posnemamo nekaj značilnih ugotovitev:

Balkanski državni ni mogoče — navzlic drugačni propagandi — spraviti na skupen imenovalec ter drugo zamenjati z drugo. Kar pa se tiče značilne krivulje politične in gospodarske krize med to vojno, je bila za vse enaka in se je dala najbolj razbrati ter zasledovati pri veliki, vodilni državi jugovzhoda, Jugoslaviji. Naj gre za revizionistične želje ali ne, psihološka stiska je bila in je enaka: strah pred vojno in sedaj napeto pričakovanje sprememb, ki jih bo bodoči mir verjetno prinesel tudi na jugovzhodu. Kajti da bo tu da ta del osredotočen pri novi ureditvi Evrope, so si vsi na jasno. Na Madžarskem in v Bolgariji pričakujejo nestrpnost to novo ureditev. Rumunija hiti, da bi pod vtisom nemških zmag reorganizirala svojo notranjo politiko, živela v dobrih odnosih z Rusijo in pogledala svoje zveze z Nemčijo. Turčija je po francoski kapitulaciji sklenila z Nemčijo trgovsko pogodbo ter se tudi, da bi tudi z Rusijo izboljšala svoje razmerje.

Tudi v Jugoslaviji se prevsmerjajo na nastop novega časa. Glede nje lahko upravičeno opozorimo, da ji po dokon-

nem zlomu versajske ureditve ter po dokončni izločitvi vplivnega položaja zapadnih demokracij, na Balkanu niso potrebni prenapetosti prilagoditveni ukrepi. Ona je namreč navzlic malim zmešnjavam, ki so bile vsaj razumljive, če že ne razveseljive, obdržala pravilno linijo ter zelo fino reagirala na počasno izločenje zapadnih vplivnih sredstev, ki naj bi se na jugovzhodu izrabila proti Nemčiji. Njeno za držanje je že računalo s sedaj nastalo spremembo, pa zato Jugoslaviji niso potrebne nikake demonstrativne spremembe, temveč lahko svoje silo osredotočuje samo na to, da na že pred izbruhom vojne ustvarjeni osnovi dobrega sporazuma z Nemčijo in Italijo nadaljuje po smernicah sedaj razčiščenega položaja.

Dopisnik navaja nato izjavo predsednika vlade Cvetkovića v Jugorasu ter nadaljuje: »Ako nista torej niti vstop Italije v vojno niti zlom Francije mogla preprečiti zunanje politike Jugoslavije, katere skladnost z nemškimi in italijanskimi interesi je zunanji minister dr. Cincar-Marković pretekli teden poudaril se vendar pri nespremenjenem zadržanju nazven kažejo znaki notranjega preokreta na isto linijo, ki gre v smeri izločitve zapadnoevropskega vpliva in dokončnega zavarovanja prevlade treh sosednih velesil. Ta nova črta se uveljavlja zlasti v gospodarstvu z globokimi spremembami.«

Italijanski listi o Cijanovih razgovorih

Berlinski poročevalci rimskega lista »Popolo di Roma« pravi v svojem poročilu, da so se Cijanovi razgovori z nemškimi državljani nanašali na vsa evropska vprašanja, zlasti tudi na notranje politične položaje v Franciji, na francosko-angleške odnose, bližnjo novo fazo vojne proti Angliji ter na vprašanja jugovzhodne Evrope. V pogledu jugovzhoda je slej ko prej glavna težnja obeh velesil osti Rim-Berlin ohranitev miru v tem predelu Evrope. V nemških političnih krogih smatrajo kontinentalno vojno v Evropi za končano, odkar je Francija izločena iz bojev, Anglija pa povsem izolirana od ostale Evrope. Tomen tega dejstva je le še bolj poudarjen zaradi najnovejših angleško-francoskih nasprotstev. Kar se posebej Francije tiče, poudarjajo v Berlinu, da njene preteklosti niso pozabili, pa da zato ne bodo spremenjena merila napram njej. Francija ostane ne glede na svoja notranja prizadevanja to, kar je, namreč premagana država, s katero se ni sklenjen mir, temveč samo premirje. Notranje reforme v Franciji se tičejo le te same in ne morejo niti za las zmanjšati francoske odgovornosti za izbruh sedanje vojne.

Znani italijanski publicist Ansaldo, ki je

spremljal grofa Ciana na njegovem potovanju v Nemčijo, pa v turinskem listu »Gazzetta del Popolo« takole prikazuje vsebino berlinskih razgovorov: 1. sporazum med Nemčijo in Italijo glede nadaljevanja vojne proti Angliji; 2. izmenjava misli o položaju, ki se razvija v Franciji; 3. vprašanja jugovzhodne Evrope.

Glede prve točke poudarja Ansaldo, da sta velesili osti trdno odločeni nadaljevati svojo borbo proti Angliji. Glede druge točke ni mogoče prezreti dejstva, da je v Franciji vedno močnejša ona skupina, ki hoče dokončno obrniti Angliji hrbet ter sprejeti novi evropski red. Velesili osti morata glede tega precizirati svoje stališče, da bi novi kurz v Franciji kolikor mogoče izkoristili. Glede tretje točke pa ugotavlja Ansaldo med drugim: Velesili osti sta računali z rusko zasedbo Besarabije in Bukovine, kjer nimata niti političnih niti gospodarskih interesov, vendar morata poskrbeti za to, da ne bi te spremembe vplivale na zelo koščljivo ravnovesje sil v tem predelu Evrope. Na drugi strani pa morata gledati tudi na to, da ne bi bile male prijateljske države razočarane v svojih upravičenih revizionističnih stremeljenjih.

BELEŽKE

Prvi službeni obiski

ruskega poslanika
Sovjetski poslanik Viktor Andrejevič Plotnikov je obiskal večer ob 12. pomočnika zunanjega ministra Milivoja Smiljanca ter mu izročil kopije poveljnic namesto zunanjemu ministru Cincar-Markoviću, ki je bolan. Nato je Plotnikov obiskal drugega pomočnika zunanjega ministra Milivoja Piljo in končno se tretjega pomočnika Ilijo Jukića.

Danes bo izročil g. Plotnikov v svečani nastopni avdijenci poveljne listi knezu namestniku ter s tem pričel svoje službeno poslovanje v Jugoslaviji.

Aca Stanojević v Niški banji

Sef Narodne radikalne stranke g. Aca Stanojević, ki je spomladi težko obolel, je iz Knjaževca odpotoval v Niško banjo, kjer bo ostal tri tedne na zdravljenju.

Proslava rojstnega dne dr. Mačka

Glavni tajnik HSS dr. Krnjević je izdal posebna navodila za letošnje proslavo rojstnega dne in godu dr. Mačka. V teh navodilih poudarja, da mora zlasti letos hrvatski narod izkazati dr. Mačku svojo hvaležnost za ustanovitev banovine Hrvatske. V teh težkih časih mora hrvatski narod ponovno dokumentirati svojo zvestobo do narodnega voditelja. Zunanja forma proslave je prepuščena posameznim organizacijam.

Pametne in trezne besede

»Sokolski glasnik« posveča uvodnik priklanam po zaključku sedanje vojne in napoveduje, da bodo nastopili takrat veliki socialni, gospodarski in kulturni preokreti. Med drugim pravi:

»Mnogi ljudje napovedujejo v zvezi s tem graditve »novega sveta« po sedanji vojni. Pozabljajo pa, da smo čuli slične glasove tudi po letu 1918. Tudi takrat so napovedovali obdobje Nove Evrope in konec vseh vojn. Zgodilo se je ravno nasprotno. Danes išče svet vse mogoče krivice za sedanje stanje. In pripisujejo krivdo za vse demokraciji, drugi zopet diktaturam. Dejstvo pa je, da nista krivca niti demokracija, niti diktatura, temveč nezdrava struktura naše sedanje družbe, ki je pod plaščem demokracije in svobode prožila samo enostransko svobodo izživljanja vseh močih nagonov in rušenja vseh avtoritet, odločno pa je odklanjala enakopravnost pri uživanju in razdelitvi materialnih dobrin in socialnega položaja. Po sedanji vojni bodo morali merodajni činitelj osigurati ne samo enakopravnost in svobodo naroda, temveč tudi solidarnost vsega naroda, ki štiti v napreduku države tudi interese vseh stanov in skladno s tem tudi upravičene interese posrednih državljanov. Gotovo je, da Jugoslaven ne bo mogel oddvojiti svojega gospodarskega in socialnega izživljanja od gospodarske in socialne strukture ostalega sveta. Prav tako sigurno pa je, da bomo morali vedno računati pri vseh naših ekonomskih, socialnih in gospodarskih reformah s prirojenim demokratskim čuvstvom našega ljudstva, ki vedno spoštuje resnične avtoritete in računa s potrebami celote in dr-

Letos bo zelo slaba letina

»Samouprava« glavno glasilo JRZ, napoveduje za letošnje leto za Jugoslavijo slabo letino, ki bo prinesla mnogo skrbi in težav. List pravi:

»Zadnja strašna zima je napravila mnogo več škoda, kakor se splošno misli. Zaradi zime v mnogih krajih naše države niso pravočasno zorali zemlje ne sejali. Poljedelska dela so bila širom naše države letos v velikem zastoju. Tudi sadja in grozdja bo zelo malo. Vse bi še nekako bilo, če bi bili april, maj in junij normalni. Na nesrečo pa je padla v tem mesecih rekordna množina dežja. Pojavile so se poplave v vseh predelih države. Nekatere reke so tri-

krat prestopile bregove in trikrat poplavi- le naselja in polja. Reka Morava je prestopila svoje bregove celo štirikrat. Vodna gladina Dunava je bila konec junija višja, kakor pa decembra in marca, ko je navadno najvišja. Kmet je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da reši, kar se rešiti da. Boril se je s prirodo, kolikor se je le mogel. Toda priroda je močnejša od človeka. Za poplavami je prihrumela toča in pobila, kar je še ostalo. Končno je prišel še fatalni junjski in sedaj že juljski dež, ki je še več škodoval, kakor letošnja zima. Širom države so mnoga polja pokončana in uničenih je na tisoče in tisoče vagonov poljskih pridelkov.«

List zaključuje: »Zabeležili smo vsa ta žalostna in fatalna dejstva, da pravočasno preprečimo vsak optimizem o naši letošnji žetvi. Zavedati se moramo, da bo letošnja žetev izredno slaba in da se moramo že sedaj pripravljati na velike omejitve v politični hrane.«

Aretacija priskega župana

V Pragi je bilo izdano službeno obvestilo, da je bila uvedena preiskava proti neki ilegalni skupini, katere člani so bili v zvezi z inozemstvom in so zaradi tega osumljeni veleizdaje. Aretiran je bil dosedanj prški župan dr. Klappa, ki je osumljen, da je podpiral delovanje te skupine. Dr. Klappa s svojim delovanjem ni prišel samo v nasprotje s svojo dolžnostjo, župana prške občine, temveč tudi z interesi češkega naroda.

Bolgarska pričakovanja

Bolgarski polslužbeni tednik »La Parole Bulgare«, ki izhaja v francoskem jeziku za inozemstvo, objavlja v svoji zadnji številki uvodnik Milčeva pod naslovom: »V pričakovanju pravice«. List izjavja:

»Bolgarija ima nedvomne zasluge za balkanski mir. Ob koncu zadnje svetovne vojne so postopali z njo krivično in že 20 let bolesto čuti udarce, ki so ji bili zadani. Bolgarija je zaslužna za balkanski mir, kajti ako je dejansko stanje demantiralo trditve, da je Balkan vulkan, moramo iskati razloge za to samo v bolgarski politiki. Avanture so bile izločene iz bolgarske politike. Če se bolgarski narod ni opredelil uresničenju svojega nacionalnega ideala in Bolgarija ni opustila svojih pravičnih in razumljivih revindikacij, je stopala pri tem samo po poti miru, ne da bi poskušala izkoristiti to ali ono politično konjunkturo. Trdna v svoji mirovni politiki, je bila Bolgarija vedno prežeta samo konstruktivnega in ne destruktivnega revizionizma. Ako si je torej Bolgarija pridobila zasluge za ohranitev miru v tako zmešani dobi za Evropo, sme sedaj pričakovati, da bo poplava krivic, zagrešenih na njen račun, kar najbolj nagla. S tem bi bil na Balkanu za vedno utrjen mir, za katerega se je Bolgarija tako jasno trudila in čigar prve sadove bi zato morala sedaj žeti.«

Grčija, Turčija, Bolgarija

Budimpeštanski vladni organ »Pester Lloyd« objavlja daljši dopis iz Aten o prilagodevanju Grčije novemu vojnomu položaju. Dopisnik se dotika tudi vprašanja grško-turških odnosov ter piše med drugim:

»V uradnih krogih brezpogojno zaupajo Turčiji, ki bi, kakor poudarjajo, v primeru ogražanja Grčije, gotovo izpolnila svoje obveznosti. Bolj rezervirano pa se isti krogi izražajo za primer morebitnega ogražanja Rumunije s strani Bolgarje. Tako se ne zdi izključeno, da bi v tem primeru v Grčiji ne prezeli minljivosti pogodb, to se pravi, da smemo računati s tem, da bi Grčija zaradi Rumunije ne zgrabila za orožje.«

Tri vprašanja, ki zanimajo Italijo

Rimski poročevalci budimpeštanskega dnevnika »Pester Lloyd« piše, da je pozornost rimskih političnih krogov razen na nemško-italijanske in nemško-madžarske razgovore trenutno osredotočena na tri vprašanja:

1. na razvoj v Turčiji, predvsem v zvezi z odhodom sovjetskega poslanika v Ankari v Moskvo ter njegovimi dolgi razgovori z nemškim veleposlanikom v Turčiji Papanom;

2. na poročila iz Amerike, ki kažejo čedalje bolj naraščajočo napetost tako v pogledu tolmačenja Monroejeve doktrine izven ameriškega kontinenta kakor v pogledu premikanja angleškega vojnega brodogradnje, v bližini francoskega otoka Martinique;

3. na še ne povsem točna poročila, ki govore o zelo zmedenem položaju v Siriji, kar izhaja med drugim tudi iz umora sirskega nacionalističnega voditelja.

Bolna točka koalicije

V švicarskem listu »National Zeitung« iz Basla čitamo v uvodniku pod zgornjim naslovom med drugim:

»V zadnjih dneh smo mogli opazovati, na kako dramatičen način je prenehala obstojati angleško-francoska zveza (koalicija). Včerajšnji bratje v orožju so si danes postali sovražniki. Koalicije se je v ofenzivi, kakor nam to potrjuje vojne izkušnje, vedno lahko bolje držalo kakor v defenzivi. Ko je leta 1813 tako zvana velika koalicija vodila vojno proti Napoleonu I., je bil ofenzivni cilj, premagati cesarja, povsem zadovoljujoča vez. V trenutku pa, ko se mora koalicija braniti, ko je torej nasprotnik v napadu, se položaj povsem spremeni. Pri vsakem zavezniškem prevladu je predvsem lastni interes, ki pridobiva vedno bolj na teži napram čedalje bolj v pozabo prehajajočim skupnim vojnim ciljem. Lastni interes določa v primeru poraza tudi smer umika, namesto da bi bil tudi za to odločen samo skupni strateški interes. Le zelo redki zgodovinski primeri tvorijo izjeme v tem pravilu. Normalni postopek koalicij po porazu pa je v glavnem podoben postopku Angležev in Francozov po porazu v Flandriji.«

7000 letal uničenih

Budimpeštanski list »Magyar Ország« poroča, da je bilo v toku 10 mesecev vojne sestreljenih in izgubljenih v vseh vojskojuči- ših se državah okoli 7000 letal. Madžarski list poudarja, da odpade od tega na nemška letala le okoli 1500 aparatov.

Direktor zagrebske glasbene akademije

Zagreb, 11. jul. o. S kraljevim ukazom je imenovan za direktorja akademije glasbene in gledališke umetnosti v Zagrebu dr. Božidar Širola.

Ljubljanski mestni svet

Gradnja tržnice — Tlakovanje ceste proti Ježici — Kanalizacija Trnovega — Stavbišče za državno žensko gimnazijo — Delavske stanovanjske kolonije

Ljubljana, 11. julija

Na današnji seji mestnega sveta je župan dr. Adlešič najprej poročal o razstavi proteletal, zaščite na velesjmu, ki jo je obiskalo okrog 60.000 oseb. Razstava pa ne pomeni konca prizadevanj na tem polju, temveč bo ustanovljena trajna sala, ki bo izveščala vse ekipe in vse prebivalstvo, da bo popolnoma pripravljeno tudi za najhujše nesreče. Na razstavi se je zbralo mnogo gradiva za bodoči muzej, ki naj pomaga pri nazornem pouku. Najboljši učenci in učenke ljudskih, meščanskih ter vseh vrst srednjih šol v Ljubljani so bili na predlog kulturnega odbora tudi letos obdarovani z lepimi knjigami.

G. župan se je nato spomnil počaščenja mestnega svetnika dr. Franceta Steleta, ki ga je naša Akademija znanosti in umetnosti izvolila za svojega rednega člana. Istočasno je župan čestital tudi ostalim novim akademikom. Priključil je željo, naj bi čim bolj podpirala Akademijo tudi vse slovenske občine, kakor je to že storila mestna občina ljubljanska.

Dalje je župan omenil otvoritev in blagoslovitev žal ter se ob tej priliki zahvalil častnemu meščanu prof. Jožetu Plečniku za njegove načrte za to veliko delo.

Sedaj ko so dokončane žale, so se pričele priprave za zidanje velikih tržnic. Tudi za nje so načrti popolnoma samoniklo zamišljeni. Zastopniki prodajalcev in zastopniki kupcev so po svojih organizacijah soglasno izjavili, da bodo nove tržnice ustrezale željam in zahtevam.

Razpisana so dela za kanalizacijo Trnovega. Ta mestni del dobi tudi svojo delavsko stanovanjsko kolonijo, ker so že razpisana dela za 10 družinskih hiš na Cesti dveh cesarjev, kjer bo prostora za 20 družin. Kmalu bo gotov tudi načrt za 30 družinskih hiš, kjer bo vsaka družina imela tudi svoj vrt.

Poleg kanalizacije Trnovega je bila razpisana tudi kanalizacija Tyrševce ceste. Z obema kanalizacijama se bo kanalsko omrežje razširilo za okroglo 4 km.

Svojeemu uresničenju se približuje tudi načrt zgradbe Doma onemoglih na Bokalah. Razsodišče za oceno del natečaja je danes končalo svoje delo. Ocenilo je 17 predloženih projektov ter spoznalo 16 projektov upravičenih za ocenjevanje. Razsodišče je po podrobnih presoji preuredilo nagrade tako, da se prva nagrada ne podeli, razpoložljivi znesek pa razdeli po naslednjem vrstnem redu: 1. inž. arh. Tepina Marjan dobi 20.000 din nagrade za projekt z geslom 5264; 2. inž. Ravnikar Edvard dobi 15.000 din za projekt z geslom 2311; 3. inž. arh. Kumbatović in inž. arh. Sedlar Saša dobita 14.000 din za projekt z geslom 2605 din; 4. inž. arh. Tepež Robert in inž. arh. Janc Adrijan dobita 13.000 din za projekt z geslom 5792; 5. inž. arh. Kos Miroslav in inž. arh. Platner Jože dobita 7000 din za projekt z geslom 7340; 6. inž. arh. Murko Stanko dobi 5000 din za projekt z geslom 1908, in 7. inž. arh. Lojke Teodor 4000 din za projekt z geslom 4135. Razsodišče predloženih projektov bodo razstavili prihodni teden v Jakopičevem paviljonu.

Mestna občina je preuredila tudi, okoli-

co za spomenik kralju Aleksandru v Zvezdi. Spomenik bo stal prav v osrčju mesta na enem najlepših prostorov, kar jih Ljubljana premore. Končno se je župan spomnil umrlih meščanov davčnega nadzornika Maksa Lillega, industrijalca Karla Polaka, ravnatelja Tobačne tovarne Franja Goloba, univ. prof. dr. Josa Jurkovića, industrijalca Franca Batjela in starega mestnega delavca Tomaža Bitenca.

Poročilo finančnega odbora navaja, da bo za novo tržnico zaenkrat potrebnih pet in pol milijona dinarjev. Polovica naj se vzame od 15 milijonov davčnega posojila pri Suzorju, polovica pa iz prihrankov v letu 1940. Iz posojila Suzorja se bo dalje porabilo 9 milijonov za tlakovanje in ureditev Tyrševce ceste, 1 milijon za kanalizacijo Opekarske ceste, 1 milijon za tlakovanje Zaloške ceste, 1 in pol milijona za gradnjo novega mestnega kopališča v Kolesarji. Predlog je bil soglasno sprejet. M. a. dr. Bohinjec je opozoril na potrebo, da se posveti posebna pažnja Zaloški cesti, ob kateri stoji bolnica in drugi sanatoriji. Na tej cesti je treba vsekakor čim bolj omiliti cestni ropot in sum ter škripanje tramvajskih voz, kajti razumljivo je, da bolniki kakor tudi zdravniki in strežno osebje potrebujejo čim več miru. Razvila se je tudi debata o zidanih delavskih hišah, za kar bo najeto dodatno posojilo enega milijona pri borzi dela. Govorniki so poudarjali potrebo, da se na ta način pridobijeta nova stanovanja resnično oddajajo samo delavcem.

Sprejeti so bili razni predlogi glede nakupa zemljišč po občini ter nekateri drugi, za javnost nezanimivi predlogi finančnega odbora. Soglasno je bilo tudi sklenjeno, naj se uvede razlastilno postopanje za zemljišče ob Marmontovi ulici in Lepem potu, last dr. Kajzerja. To zemljišče obsega okrog 6.000 m² in bi naj bilo stavbišče za poslopje državne ženske realne gimnazije. Za predlog se je toplo zavzel dr. Jože Bohinjec, ki je opisal kot član Društva sala in dom na tej gimnaziji žalostne razmere zavoda, ki je najslabše dotiran in so njegove učilnice razkropljene po raznih poslopjih.

Sledila so poročila gradbenega odbora. Na dnevnem redu so bili samo predlogi za parcelacije, ki so bili vsi soglasno odobreni.

Po predlogih trošarinskega odbora je bilo ugodeno nekaterim priporočam, druge pa so bile zavrnjene. Dosedaj dovoljene količine za trošarine prost uvoz vina lastnega pridelka se znižajo od 400 na 150 litrov, od 600 na 200 litrov, od 800 na 250 litrov in od 1.000 na 300 glede na število družinskih članov uvoznikov, vinogradnikov.

Zilavna debata se je razvila o novih pravih Mestne hranilnice, ki jih je izdelal v ta namen sestavljeni odbor. Mestni svetniki so prejeli nova pravila šele včeraj, skupaj z vabilom na današnjo sejo. Po kratki debati je bilo sklenjeno, da se vrnejo pravila v definitivno redakcijo personalno-pravnemu in finančnemu odboru z naročilom, naj pri končni redakciji pravil upoštevata današnje predloge mestnih svetnikov.

Brezmesni dnevi kot politikum

Včeraj smo navedli iz beograjske »Samouprave«, kaj pravi k stališču banske uprave v Zagrebu, da uredba o brezmesnih dnevih in druge gospodarske uredbe vlade ne veljajo za banovino Hrvatsko Glavnemu glasilu JRZ odgovarja zagrebški »Jutarnji list«, ki pravi, da se iz tega članka, enako kakor iz člankov ostalih beograjskih listov vidi, »s kako odkrito in prikrito nejevoljo gledajo gotovi krogi na avtonomijo banovine Hrvatske. Stvarno pa je tako, da so z uredbo o banovini Hrvatski prenešeni gotovi posli v delokrog banovine Hrvatske, drugi pa so pridržani vladi v Beogradu. Banskoblast v Zagrebu došel se ni poskušala posegati niti v eno zadevo, ki je pridržana vladi v Beogradu. Prav tako odločno pa skrbi za to, da beograjska vlada ne posega v posle, ki so pridržani banskoblasti. Banskoblast uveljavlja uredbe beograjske vlade tudi za ozemlje banovine Hrvatske, ako smatra to za potrebno in pripravno.«

Predlogi državnih nameščenecv

Beograd, 11. jul. p. Danes so se sestali zastopniki 17 osrednjih organizacij državnih uslužbencev na konferenco, na kateri so razpravljali o nadaljevanju akcije za izboljšanje materialnega položaja državnih uslužbencev. Sprejeta je bila resolucija, ki naproša vlado, naj nujno posveti vso pozornost obupnemu položaju državnih uslužbencev in njihovih rodbin. Če nevdzdrži materialni položaj državnih uslužbencev ne bo rešen in če ne dobe nujno pomoči za odplačilo dolgov in nabavo najnujnejših živilišnih potrebščin, lahko nastanejo nedogledne posledice. V prvi vrsti nai se pomaga najslabše plačanim uslužbencem, ki imajo tako majhne dohodke, da ne zadostujejo niti za prehrano. Neobhodno je potrebno, da se v

večji meri upošteva rodbina kot osnovna celica naroda ter da se znatno povečajo rodbinske doklade za žene in otroke. Državnim nameščencem, ki so poročene z državnimi uslužbenci, nai se priznao polne doklade.

Končno predlaga resolucija osnove posebnih državne komisije v kateri bi bili tudi zastopniki osrednjega odbora organizacij državnih uslužbencev. Ta komisija naj bi kontrolirala gibanje cen ter soroti predlagala ureditve draginskih doklad za državne uslužbence in upokojece. Predlaga nai bi soroti tudi uspešne ukrepe za pobijanje draginje in brezvestne spekulacija. Tisku nai se vsai v tem pogledu da popolna svoboda.

Reorganizacija zveze mest

Zagreb, 11. jul. o. Danes je bila tukaj seja predsedstva Zveze jugoslovenskih mest. Na seji, na kateri je zastopal ljubljansko mestno občino dr. Grasselli, je bilo sklenjeno, da se bo izvršila reorganizacija Zveze mest v skladu z notranjo preureditvijo države. Izvoljen je bil poseben odbor, ki bo izdelal podrobne načrte za reorganizacijo.

Dvodnevna stavka nameščenecv Suzorja

Zagreb, 11. jul. o. 70 nameščenecv Suzorja je danes zapustilo delo in znak protesta zaradi tragične smrti 23-letne Olge Gerzeve, ki je včeraj skočila iz četrtega nadstropja in se ubila, ker je bila odpuščena iz službe. Nameščenci Suzorja so napravili korake tudi pri banskoblasti, naj se »upoštevajo socialni položaji nameščenecv pri novih odpuštilih, ki so napovedujejo pri Suzorju. Na delo se bodo stavkujoči nameščenci vrnili šele jutri popoldne po pogrebu pokojne Gerzeve.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Do 50 par za besedo, Dn 3. — davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 3. — za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dn 12. — Dopolni in dodatni oglas se računa po Dn 2. — za vsako besedo, Dn 3. — davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 5. — za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dn 20. — Vsi ostali oglas se računa po Dn 1. — za besedo, Dn 3. — davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Dn 5. — za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dn 17. —

Letovišče

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Na Bledu

oddam poceni težkoje sobe, z zajutkom. Mirna lega, senčnat vrt. Ponudbe na Andrej Bled. 17530-38

Kam pakam?

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Otvoritev gostilne

Cenjenemu občinstvu, turistom in izletnikom naznanjam, da bom imel v nedeljo 14. t. m. otvoritev nove gostilne pri Sv. Duhu nad Polzavcem. Se priporoča. Jože Lavrič, gostilničar. 17535-18

Sofer

Isče službo. Naslov v vseh posloj. Jutra. 17565-2

Kupim

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Otroški voziček

tehtnito, otomano in omaro za obleko, kupim. Ponudbe pod »Čimpreje« na ogl. odd. Jutra. 17550-7

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Fizol za kuho

po najnižji ceni nudi Sever & Comp., Ljubljana. 17446-33

V najem

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Pekarijo

izvrstno idočo takoj oddam v najem. Naslov v vseh posloj. Jutra. 17536-17

Lokali

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Trgovski lokal

z opremo, na prometni točki v Ljubljani, se takoj zelo ugodno odda. Naslov v vseh posloj. Jutra. 17548-19

INSERIRAJ V „JUTRO“

Stroji

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Več šivalnih strojev

novih in rabljenih ugodno napredaj pri »Prometu« (nasproti Križanjske cerkve). 17549-29

Izgubljeno

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Poročni prstan

zlat je bil izgubljen v petek v bližini Daj-Dama. Odda naj se proti dobri nagradi v ogl. odd. Jutra. 17508-28

Ženitve

Vsaka beseda 2 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Vdovec

drž. uslužbenec, srednjih let, želi znanja s premoščeno, inteligentno gospodinjico v svojo ženo, v starosti 30 do 40 let. Dopolni s polnim naslovom in s sliko proti vrnitvi na ogl. odd. Jutra pod »Dobro mož«. 17504-25

SPORT

Tri prijateljske tekme v Ljubljani

Jadran in Reka bosta že to nedeljo nastopila kot eno moštvo — SK Jadrana

Prvi skupni nastop

Jadran in Reke

Agilni Jadran niti zdaj v mrtvi nogometni sezoni neče držati križem rok. Tako za prvega nasprotnika svojemu pregrupiranemu moštvu je povabil juniorsko moštvo mariborskih železničarjev in Litijo. Prav gotovo bo zanimivo videti na terenu, ali je fuzija koristila tudi čisto iz sportnega stališča. V vrstah Jadrana je bila rak rana napad, ki ni mogel že skoraj dobljenih iger odločiti v svojo korist, sedaj pa je s pritegnitvijo nekaterih mladih moči iz Reke mnogo pridobil v svoji učinkovitosti.

Vodstvo kluba se prav dobro zaveda, da mora tudi svoji mladini nuditi težje tekme in priliko za resnejši trening in je zaradi tega povabilo znano moštvo železničarja iz Maribora. Že prvi nastop štajerskega gosta v Ljubljani bo sportni dogodek za našo mladino. Moštvo Litije je dobro znano vsem ljubljanskim prvorazrednim klubom, saj so se vedno vračali v Ljubljano poraženi. Tudi na nedavni proslavi Slavije so si Litijani premočno priborili pokal za zmagovalca.

Pričetek tekem bo ob 16.30 in 17.30 na igrišču Jadrana v Koleziji.

Mars—Celje

Oba kluba sta se domenila za revanžno tekmo, ki bo v nedeljo na igrišču Ljubljane. Pri prvem srečanju v Celju se je moral Mars zadovoljiti samo z neodločenim rezultatom. Takrat je videl, da Celjani goje s svojo mlado nogometno gardo prav dober nogomet. Celjski nogometaši so redki gostje v Ljubljani in so večkrat zmagovali nad našimi prvorazrednimi klubi.

Mars bo v nedeljo postavil na teren trenutno najmočnejše moštvo, ki bo šlo prvič v boj za njegove barve. Moštvo je izpopolnjeno s starimi in preizkušenimi borci. Zato bo to srečanje zanimivo že zaradi tega,

ker bo pokazalo formo našega bodočega ligasa.

Pričetek ob 16. na igrišču Ljubljane.

Fuzija med Jadranom in Reko

Novi klub se bo imenoval SK Jadran in bo letos proslavil tudi 20-letnico obstoja. Dolgo pričakovana in večkrat tik pred zaključkom izjalovljena fuzija med južno-zapadnimi kluboma mesta Ljubljane t. j. Jadranom in Reko je izvršena.

Vsa dosedanja pogajanja zanj so bila prekinjena le zaradi raznih malenkosti, to pot so pa odločujoči funkcionarji šli preko tega v želji, da novi klub, ki se bo še nadalje imenoval SK Jadran, postavi na zdrave in čvrste temelje. Peščica idealnih sportnih delavcev je spoznala, da ne propada nogomet samo v njihovih okoliših, temveč v vsej Ljubljani — brez pravih izsledov na bodočnost. Ves naš nogomet samo je života, iniciativa posameznih in redkih klubskih delavcev je izčrpana, od merodajnih oblastev pa ni zaželeno in pričakovano podpore, toda s složnim in idealnim delom na čisti amaterski podlagi se bo z našo mladino morda le še dalo nekaj ustvariti. Ni odlašala zadnja ura: Peščica teh tako mislečih ljudi v eni družini nam je najboljši porok za intenzivno in uspešno delo v bližnji bodočnosti.

Novi SK Jadran ima vse pogoje za uspešni razvoj. Klub ima lepo igrišče v Koleziji, velik kader mladih in talentiranih ter mnogo obetajočih igralcev, dovolj delavnih in sportno večjih ljudi, številno publiko in — kar je najglavnejše — sanirane finance. Novo življenje v klubu se je začelo brez dolga in brez finančnih obveznosti.

S to fuzijo in reorganizacijo pa stopa SK Jadran obenem v jubilejno leto, v katerem bo proslavil svojo 20. letnico v znamenju lepih načrtov za bodoče in krepke volje za doseg svojih ciljev.

Teniški turnir za juniorsko prvenstvo

Lep odziv tekmovalcev SK Ilirije med moškim naraščanjem — Klubov prvak je postal Fricko Luckmann

Teniška sekcija SK Ilirije je priredila v soboto in nedeljo tekmovalce za juniorsko prvenstvo. Pri juniorkah je bil odziv žal tako majhen, da prireditelji tekmovalca niso mogli izvesti zaradi premajhnega števila prijavi. Pri juniorkah je bil odziv tudi boljši in je nastopilo tudi nekaj mlajših moči, ki so bile letos prvič na turnirju. Kot favoriti so že od početka veljali Milavec, ki ga sploh imeli za sigurnega finalist, Luckmann in Perles, torej sami znanici z lanskimi turnirji. Ilirija pa je razen teh dobila še mnogo obetajočega Urbana, ki se je presunljivo naglo približal tej trojici.

Naslov juniorskega prvaka si je priboril Luckmann »Fricko«, ki je v finalu brez posebnega napora premagal Milavca v dveh setih 6/2. Luckmann je od lani precej pridobil na sigurnosti; odličen je na mreži, pohvale vredna je pa njegova borbenost. Že v semifinalu je odpravil svojega mlajšega nasprotnika Perlesa po zelo lepi borbi 6/2 6/4. Za doseg večjih uspehov mu bo pa treba seveda še precej treninga. Milavec Boris, drugi finalist, ni podal igre, kakršno smo pričakovali od njega. Ne mislimo s tem omalovaževati Luckmannove zmage, ki je bila tako preprečevalna, da bi moral kloniti tudi igralec boljše kvalitete kakor Milavec. Milavec ima zelo sigurno backhand, treba pa je nujno, da si popravi forehand. Tudi malo več koncentracije med igro bi mu ne škodovalo. Obema pa manjka hitrosti, kajti oba igrata

še prepočas; pri hitri ofenzivni igri nasprotnika se ta počasa taktika ne obnese. Perles Mišo je zastopnik najmlajše generacije, ki že ograža prvima dvema prestol. Fant ima pogoje, da se razvije v odličnega igralca, ker je močne telesne konstitucije in ima tudi smisel za ta sport. Odpravil je v prvem kolu Stularja 6/1 6/3, nato v lepi igri še svojega rivala Bogataja s 6/1 6/2, Luckmann pa je bil zanj le predr oreh in tako je izgubil po zelo lepi in napeti igri 6/2 6/4. Forehand ima odlično, gotovo najboljši izmed vseh juniorjev; ko bo spravlil še backhand na to višino, bodo gotovo prišli še novi uspehi.

Urbanc je še nepopoln list, saj je bil to njegov prvi turnir, na katerem se je kar odlično uveljavil. Njegova igra je defenzivna; sigurno vrača žoge s forehandom ter je izredno borbena in vzdržljiva. Slaba točka sta mu backhand in servis (drugi). Dobra je bila njegova igra s Kanskim Aljošo, ki igra stilno zelo lepo, v kateri je po zelo lepi in napeti igri zmagal s 6/1 6/2.

Tehnični rezultati so bili: Zajdel-Reiser 6/3 6/2, Bergant-Zivčič 1/6 1/6, Kasky Aljoša-Urbanc 1/6 3/6, Perles-Stularj 6/1 6/3, Bogataj-Kamušič 6/0 6/1, Milavec-Zajdel 6/0 6/2, Kasky Z.-Fabiani 6/1 6/1, Luckmann-Wohnz 6/0 6/2, Urbanc-Zivčič 6/1 6/3, Perles-Bogataj 6/1 6/2, Kasky Z.-Luckmann 2/6 3/6, Luckmann-Perles 6/2 6/4. — Finale: Luckmann-Milavec 6/2 6/2.

V nekaj vrstah

Prvo srečanje med srbskimi in slovenskimi teniški vraki

Na povabilo Srbske teniške zveze bo 13. in 14. julija v Beogradu prva uradna reprezentančna tekma med zastopniki teniškega sporta Slovenije in Srbije. Kakor se sliši, bodo pri tem prvem uradnem srečanju zastopali slovenski teniški sport Boris Smerdu iz Ljubljane, Nadež Albanež, Oto Blanke, Fredi Korenčan in Stevo Tončič iz Maribora. Odigrali bodo 4 igre posamezno, dve pa v dvojici. Damski team pa bodo sestavljale Elza Serneck-Maire iz Celja, Ema Lirzer in Breda Veglar iz Maribora. V slovenskih in srbskih teniških krogih vlada zelo živahno zanimanje za to dvoednevno tekmovalce.

Jadran v Trbovljah

Preteklo nedelje je moštvo Jadran v Trbovljah odigralo prijateljsko tekmo z ljubljanskim Jadranom. Donaci so bili ves čas igre v vidni premoči. Obe moštvi sta moral nastopiti z nekaterimi rezervami in zaradi tega tekma ni bila posebno zanimiva. Ker je potekala tudi vse čas fair in ni bilo med igralci nobenih mučnih incidentov, je tudi občinstvo mirno sledilo poteku. Amaterci so zmagali s 6:4 (3:1). V predtekmični rezervi Amaterja porazila rezervi Retja s 3:2.

Amater bo to nedeljo nadaljeval svoje tekme za trening ter igral v Hrastniku s tamkajšnjim prvorazredno enajstoroč SK Hrastnikom, prihodnjo nedeljo pa bodo Hrastničani prišli na revanšo v Trbovlje. Trbovlječani računajo, da bodo zmagali tudi v teh dveh tekmah.

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS. REICH Ljubljana Poljanski nasip 4-6 Prahica Svetolika nica

ENO VECBARVNE JUGOGRAFIKA SV. PETRA NASIP 23

Razpis

pokalnega table-teniškega turnirja na Jesenicah

SK Bratstvo na Jesenicah priredi dne 20. in 21. t. m. v okviru športnega dneva pokalni table-teniški turnir na igrišču SK Bratstva. Pokal za moštva je preložen in si ga pribori v trajno last moštvo, ki ga dobi dvakrat zaporedoma ali trikrat v presledkih. Igralo se bo v soboto 20. t. m. od 15. do 17. in v nedeljo 21. t. m. od 9. dalje.

Prijavnina za posamezne discipline je naslednja: za single 5 din, za double 6 din in za moštva 8 din. Vse igre se bodo igrale po pokalnem sistemu razen finala singla, ki se bo igral na tri dobljene sete, ter turnirja moštev, ki se bo igral po Davisovem pokalnem sistemu. Moštvo sestavljata dva igralca. Finalisti v vseh disciplinah prejmejo lepa praktična darila.

Prijave sprejema načelnik table-teniške sekcije, g. Lojze Štrumbil, Slovenski Javornik, do vključno 20. t. m. opoldne.

Razpis

medklubskega propagandnega atletskega mitinga za seniore in juniore na Jesenicah

SK Bratstvo na Jesenicah priredi v nedeljo 21. t. m. s pričetkom ob 9. medklubski atletski miting za seniore in juniore. Spored in vrstni red disciplin je naslednji:

Seniorji: tek 100 m, skok v višino, met krogla, tek 400 m, skok s palico, met kopja, troskok, tek 5000 m, met diska, skok v daljino in stafeta 4x100 m.

Juniorja: tek 100 m, skok v višino, met krogla, skok s palico, met kopja, tek 1000 metrov in skok v daljino.

Popoldne ob 16. bo še balkanska stafeta 800x400x200x100.

Prireditve bo na igrišču SK Bratstva na Jesenicah. Tekališče je dolgo 290 m in pokrito z ugasi. Pravico nastopa imajo atleti vseh klubov, ki so člani SAZ. Prijave se sprejemajo na igrišču pol ure pred pričetkom prireditve. Prijavnine ni. Atlet, ki doseže najboljši rezultat, ocenjen po tablicah za višebor, dobi lepo spominsko darilo.

Popravi! I. Gorenjski motoklub v Kranju nas naproša za ugotovitev, da je vozač Valter Fantini, ki je v nedeljo startal na dirki v Zagrebu in dosegel prvo mesto v kategoriji turnir motorjev do 125 cm, član tega kluba in je tudi startal za njegove barve, ne pa član Motokluba Hermesa, kakor je bilo pomotoma objavljeno v ponedeljski izdaji »Jutra«.

Ljubljanska kolearska podzveza opozarja vse dirkače, člane svojih klubov, ki so veljavno verificirani za leto 1940, da se morajo vsi brez izjeme udeležiti kolearskih dirk za prvenstvo podzveze, ki bodo v nedeljo dne 14. t. m. Start bo ob 8. izpred gostilne »Jelacina« na Dolenjski cesti. Vsi vozači morajo biti na startu ob 7. Start bo točno ob napovedanih uri, zatorej vsi točno! — Obenem se pozivajo vsi gg. odborniki, da pridejo vsi polnočestilno ob 7. na start, ker imajo vsi brez izjeme funkcije, ki so jim že odrejane in jih bodo morali prevzeti. Tajnik.

SK Mars. Drevi ob 20.30 obvezen članski sestanek za I. in juniorsko moštvo na običajnem mestu. Prosim točno in vsi. Postave moštva za nedeljske tekme na oglasni deski. Načelnik.

ZSK Hermes. Seja centralnega odbora bo drevi ob 19.30 v poslojpu Grafike.

SK Slavija. Drevi ob 20. članski sestanek vseh članov. Važno zaradi nedeljskih tekem! Vsa naj prinese opremo kdor jo ima še doma, v klubsko sobo. Sestanek bo v klubski sobi na Sv. Petra c. 74. (dvorišče). Prosim vsi točno in sigurno! Poravnajte članarino. Po sestanku bo odborova seja, tudi vsi sigurno. Načelnik.

Iz življenja na deželi

POLJČANE. V tukajšni in sosednih občinah Makolah in Laporju je razglašeno strogi pasji zapor. Vsi psi morajo biti od sedaj stalno priklenjeni na verigi in se bodo prosto begajoči psi brezpogojno pokončali, njih lastniki pa po predpisih kaznovani. — Metanje žagovine v Dravinjo, Brežnico in druge potoke je po predpisih zakona o sladkovodnem ribarstvu zabranjeno, ker onesčišča voda škoduje ribam. — Uradne ure za stranke so na občini od sedaj le dopoldne. — Loterija poljčanskega Sokola, združena z veselico, je preložena na 11. avgusta. — Na Boču bo v nedeljo tradicionalno planinsko rajanje v prid planinskemu domu na Boču.

Iz Kranja

— Kino Narodni dom bo predvajal samo še danes francosko filmsko umetniško po nesmrtnem Goethejevem delu »Werther«. V soboto in nedeljo bo na sporedu glasbeni vevilem »Rapsodija«. (—)

— Koncert umetne slovenske pesmi tenorista Angela Jarca. V sredo zvečer je priredilo Primorsko prosvetno in podporno društvo »Sloga« v Kranju koncert slovenske umetne pesmi s sodelovanjem opernega tenorista G. Angela Jarca! Ker so taki koncerti v Kranju redkost, je bila dvorana lepo zasedena. Samo škoda, da je bil koncert v gledališki dvorani, ki je neakustična. V uvodu je podal nekaj besed o razvoju slovenske umetne pesmi G. Martinuzzi, nato pa je G. Jarc otvoril koncert z Volaričevimi pesmijo »Pregovorjena otožnost«. G. Jarc se nam je takoj s prvo pesmijo predstavil ne samo kot glasovno izurjen pevec, temveč tudi kot čustven lirik. Ta čustvenost je bila posebno izražena v Škerjančevih »Večerni impresiji« in Kogojevi pesmi »Sprehod v zim«. Jarcu, ki je bil član narodnega divadla v Bratislavi in Olomucu in je zdaj član mariborskega narodnega gledališča, se pri njegovih izvajanjih pozna, da je tudi odlični igralec. Poleg že omenjenih so občinstvo močno ogrele še Gerbičeva »Trubadurka«, Adamčičeva »Grešnikov molitev« in Mirkova »Moja ljubav«. Ob zaključku pa je zlasti ugajala Krekova »Jaz nimam več palme« in Pavčičeva »Mlada pesem«. Občinstvo je bilo pevcu za njegovo lepo izvajanje zelo hvaležno in ga je nagradilo s toplim plaskanjem. V priznanje in zahvalo je po prvem delu koncerta prejel krasen šopek.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Opozorilo!
Naročnike malih oglasov opozarjamo, naj naroče male oglase vsaj do 5. ure popoldne, ker za pozneje oddane oglase ne moremo garantirati, da bodo objavljeni.
Oglasni oddelek »JUTRA«.

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Velika

tovarna nogavic
Isče samostojnega mojstra za dvočlinski stroj (tipa Komet, Hilscher, Stübbe, Linka). Semo prvorazredne moči naj se javijo pod šifro »Sigurna egzistencija P-6299« na Interreklam, Zagreb, Marykova 29. 17498-1

Sendvičarko

za dobro izveščarbo, za Ljubljano, sprejemamo takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Spretnas«. 17509-1

Cevlarski

pomočnik
dobi takoj službo. Janša Jože, Jesenice, Občinska ul. 24. 17505-1

Postrežnico

za cel dan sprejemamo takoj. Igrišča 14/II. des. 17520-1

Pekovski pomočnik

zmožen vsa dela pri parni peči dobi stalno nameščenje. Zagorje, Rosina Franc. 17526-1

Raznašalka

pridna, se sprejela takoj. Naslov v vseh posloj. Jutra. 17546-1

Pekovski vajenec

ki se je že nekaj časa učil, se sprejme. Pekarna Depa, Postojnska 11. 17566-1

Siviljsko pomočnico

in vajenico
sprejemamo takoj. Oglasti se tiskalski prehod 9. Maribor. 17557-1

Služkinja

vajena kuhe, snage in reda, z letnimi sprejemami dobi dobro službo s 1. avgustom. Naslov za navedbo prejšnjih služb je poslati na pod. Jutra v Celju pod značko »Dve osebi«. 17551-1

Hišnik

dobi mesto. Naslov v vseh posloj. Jutra. 17543-1

Brivskega

pomočnika
sprejemamo takoj. Salor. Merlak, Sv. Petra 76. 17561-1

Službenice

Beseda 50 par, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Kovač

dobro podkovač. Isče mesto za takoj. Naslov v vseh posloj. Jutra. 17471-2

Mlado pridno dekle

4 razredni meščanske šole, vajeno vsakega dela, bi rado službo kot varuhinja otrok in podobno. Vajeno je tudi nekoliko kuhe. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Gizelae«. 17522-2

Obtesani trami

cirka 100 do 120 kub. m. so napredaj. Naslov v vseh posloj. Jutra. 17542-6

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Dvosedelni avto

športni kupim. Naslov: Velikoprodaja soli, Zagorje. 17494-10

Kolesa

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znesek 17 din.

Damsko in moško

športno kolo
popolnoma novo, skoro za polovico ceno napredaj. Strojni delavnica, Sv. Petra c. 35. 17539-11

Pohištvo

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslovov 5 din. Najmanjši znes